

ЗАМОК

Газета Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка

31 грудня 2012 року, №21-24 (141-144)

З НОВИМ РОКОМ ТА РІЗДОВОМ ХРИСТОВИМ!

Ця ніч ще поспішно вслухається в мрії-бажання,
Та року старого вже грудень довершує вік.
Під келихів дзвін і гучні феєрверки-вітання
Свій відлік врочисто із снічем почав Новий рік.

В барвистому саяві сріблясті сніжинки літають,
І пригорщі радості кидає в небо земля...
А спрагли серця вже в сузір'ях небесних шукають
Ту зірку, що нам віщувала про Боже Маля.

Ми їй помолімся за щастя для отчого дому,
Щоб віра міцніла і щира любов між людей.
Нехай у Святвечір не буде самотньо нікому,
А в серце відкрите Рожденне Дитя увійде.

Здоровим зерном хай засіється слово Господнє,
Добрим колоссям в родючому ґрунті зроста.
Нам треба дбайливо його доглядати сьогодні,
Щоб завтра зродила нам милість Господня свята.

Афанасій ЛОМАКОВИЧ,
ректор інституту

СУЧАСНИЙ СТУДЕНТ – КРИТЕРІЙ ОНОВЛЕННЯ ВНЗ

Загальновідомої та завжди актуальної тези "Студент – центральна фігура навчального процесу" ніхто і ніколи не заперечував, а в нинішньому освітянському часопросторі вона набуває особливого значення та соціально-особистісного контексту. Якщо застосувати сучасну постмодерну наукову термінологію, то можна сміливо стверджувати, що сучасний студент став своєрідною точкою біфуркації, в якій пересікаються особисті інтереси молодої людини з інтересами загальносуспільними, рівень і можливості загальноосвітньої школи з рівнем та можливостями школи вищої, соціально-економічні можливості суспільства з матеріально-технічними потребами вищих закладів освіти і, навпаки, науково-професійні можливості ВНЗ із потребами зміцнення суспільного науково-інтелектуального потенціалу, особливості національного освітянського простору із загальними закономірностями функціонування освітнього простору Європи та світу. У цій же точці біфуркації "зіштовхуються" академічна суворість навчальних планів і програм із прагненням студента до вільного визначення змісту навчання, непорушний регламент графіку навчального процесу із творчим характером і вільним ритмом молодіжного життя та низка інших специфічних виявів багатогранного процесу підготовки фахівців у стінах вищого навчального закладу та калейдоскопом уподобань, прагнень та інтересів молодої людини в усіх їх духовних і практичних форматах. До цього додається конструктивна опозиція "студент – викладач" як опредметнений інтелектуальний дискурс "незнання – знання". Позитивним підсумком такого дискурсу стає розуміння як синергія знання, здатного орієнтувати незнання, – відокремити в останньому "не" від "знання". Так виходимо на найважливіше завдання сучасної вищої школи – озброїти студента розумінням як інструментом оволодіння новими знаннями, постійного сходження до вищого знання, до глибшого розуміння.

Якщо узагальнити вищесказане, то можна з упевненістю стверджувати, що в образі сучасного студента віддзеркалюється спектр проблем середньої і вищої школи, освіти і науки, теорії і практики педагогічного процесу, соціальних можливостей та освітніх потреб держави і, зрештою, відношення студента до суспільного духовного виробництва й оцінку суспільством нинішнього студента як завтрашнього фахівця – реалізатора суспільних ідей та ідеалів. Щоб написати об'єктивний портрет студента сьогоднішнього та, що особливо важливо, завтрашнього дня, застосуємо суб'єктивний підхід – звернемося до саморефлексії та креативності: нехай студент намалює себе сам, таким, яким він себе бачить, або таким, яким хоче бути. Як би парадоксально це не звучало, але немає нічого об'єктивнішого за суб'єктивність, тим більше у відношенні до себе самого. Згадаймо Піфагора: найвища об'єктивність, точність і справедливість – у діленні числа на себе самого – завжди без остачі, завжди гарантована "1", абсолютна рівнозначність, ні в чому ні більше, ні менше не буває.

Ще один, на перший погляд, несподіваний нюанс: подивимось на студента його очима, але через призму бачення ним вищої школи, насамперед системи входження у сферу

вищої освіти. Логіка в тому, що студент бачить освіту такою, яка відповідає йому, підходить йому та сприймається ним за свою однорідну духовну сферу. Отже, в зображеній студентом вищій школі проглядається його сукупний образ, з якого, відповідно, можна вивести цілісний образ сучасної системи вищої освіти. Формулюється аксіома: побачити сучасного студента – це побачити шляхи оновлення вищого навчального закладу.

Продовжуючи пошуки неординарних підходів до вивчення сучасного студента, звернемося до результатів загальнонаціонального опитування щодо ставлення населення України до зовнішнього незалежного оцінювання, яке було проведене Фондом "Демократичні ініціативи". Аргумент на користь такого підходу: на ЗНО виходять, його

змістове наповнення формують і його конкретними результатами зацікавлені заклади загальноосвітньої і вищої школи, управлінські та державні інституції, представники ринку освітніх послуг, вчителі, батьки та безпосередні учасники ЗНО – випускники середньої школи. У своїх аналітичних висновках будемо орієнтуватися на результати опитування "цільової групи", тобто тих, хто проходив ЗНО, їх рідних, близьких, знайомих, отже, тих, хто мав до системи зовнішнього незалежного опитування безпосередній стосюнок.

Насамперед зазначимо, що 9 із 10 опитаних вважають проблему підвищення якості освіти в Україні однією з першочергових. А це однозначно вказує: абітурієнт, а потім і студент, зацікавлений у ґрунтовних знаннях, прагне мати якісну фахову підготовку, бо сучасна молода людина знає, що таке професійна конкурентоспроможність. Звідси – перше завдання вищого навчального закладу: підтримати і розвинути у студента, насамперед у першокурсника, прагнення здобути якісну освіту через забезпечення організаційно-матеріальних і навчально-методичних умов для реалізації такого прагнення.

Наступне, на що варто звернути увагу: 62 % респондентів вважають, що основним критерієм добору студентів до ВНЗ мають бути результати ЗНО. Це засвідчує зростання феномена інтелектуальної самостійності сучасної молодої людини, в даному випадку – випускників загальноосвітніх шкіл. Завдання вищої школи в цьому аспекті: використати "самостійницький" потенціал студента для активізації його індивідуальної та самостійної роботи як ефективних форм оволодіння обраним фахом.

Враховуючи те, що молоді громадяни України надзвичайно чутливі до факторів соціальної справедливості, прав громадянина і свободи людини, визначальною сприймається відповідь майбутнього студентства на питання про об'єктивність зарахування до ВНЗ: 55 % опитаних вважають результати ЗНО найбільш об'єктивними. Звідси маємо зрозуміти: рейтингова система оцінювання знань не лише має право на існування, а й потребує вдосконалення (не лише тестовим форматом контролю!), аби оправдати надії майбутнього фахівця на об'єктивну оцінку його навчальних успіхів. Більше того, 66 % респондентів стверджують, що тестування ставить усіх в рівні умови, а 57 % переконані, що саме така система дозволяє обдарованій молодій людині вступити на навчання до престижного ВНЗ.

Ще один дуже важливий момент, цього разу морально-психологічного плану: 63 % опитаних переконані, що ЗНО стимулює учнів шкіл до наполегливого навчання, формує почуття "опори на власні сили", а не на чийсь допомогу. Зауважимо, що тут дає себе знати креативність природи молодої людини: вона насправді прагне творити себе саму. Звідси – проєкція на нашу роботу: ми зобов'язані створити студенту максимум умов для самопізнання, самовдосконалення, самоорганізації та самоконтролю, невіддільного від самоаналізу. Згадані риси стратегічно необхідні для конкурентоспроможного фахівця. І саме таким має бути випускник сучасного ВНЗ.

Нарешті, момент критичний, але з конструктивним акцентом. ЗНО дозволило виявити комплекс недоліків у роботі загальноосвітніх і вищих закладів освіти: недостатня підготовленість шкіл до тестування (проблеми якості знань та ефективності навчальної роботи), недосконалість тестів (недостатній організаційно-методичний рівень педагогічних методистів і педагогів-організаторів), згасання мотивації майбутніх студентів до вивчення предметів, не винесених на тестування (упущення в організаційно-виховній роботі школи), відсутність унітарної та прозорої системи підведення підсумків ЗНО та зарахування до ВНЗ (недоліки організаційно-управлінського характеру). Усунення згаданих деструктивних елементів – важливий напрям вдосконалення діяльності освітніх закладів усіх рівнів.

Абітурієнт, як майбутній студент, окреслив, яким він бачить вищий заклад освіти. З цього маємо зробити висновки про конкретні кроки в оновленні ВНЗ, де студент у співпраці з викладачами міг би вільно конструювати самого себе, бути самим собою, щоб у підсумку стати висококваліфікованим, самостійним і у вищій мірі відповідальним фахівцем. І не лише сьогодні, і не тільки в Новому році, а й в усі наступні роки.

ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА:

Його життєвий шлях розпочався 3 грудня 1722 року в козацькій сім'ї села Чорнухи, що на Полтавщині. "Твердий духом, схильний до Богошанування, охочий до науки", він так і залишився "вчним студентом". Його життєвий образ: філософ, поет, байкар, музикант, вчитель, поліглот (володів п'ятьма мовами). Форми його творчості — байки-притчі, діалоги, трактати, а зміст — пошук особистого шляху осягнення Бога через відосконалення розуму й серця. Спосіб життя — мандри, але

не просто дорогами Європи, а філософськими системами і школами всіх віків і народів та глибинами людського розуму й серця аж до тайн людської душі. Життєве кредо: "Подяка Всеблагенному Богу за те, що потрібне зробив не важким, а важке — непотрібним". У спадок залишив рукописні твори, які заборонив друкувати за свого життя і головні герої яких — думки філософа. Завершив свої життєві мандри 9 листопада 1794 року в с.Іванівці (нині Сквородинівка) під Харковом. Продовжує йти поруч кож-

ного з нас як проводир і наставник у пошуках істинного сенсу буття.

Кафедрою суспільних дисциплін спільно з працівниками бібліотеки інституту, за участю кафедри педагогіки та редакції газети "Замок" проведена науково-практична конференція, присвячена 290-річчю від дня народження корифея української національної мудрості Григорія Сквороди. Скорочений виклад матеріалів конференції пропонуємо увазі читачів.

Ольга СТАВІНСЬКА, бібліотекар

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

У своєму житті він дотримувався основного правила педагогіки: навчав як жив і жив як навчав. За його творами вчився читати Шевченко, його вислови стали крилатими, за ними вчилися мистецтву жити не одне покоління, а погляди, висловлені ним, актуальні й досі. Непересічні здібності виявилися у хлопчика дуже рано: семилітнім він уже читав Псалтир, співав у церковному хорі і грав на сопілці.

Першим і у значній мірі визначальним осередком формування світогляду майбутнього мудреця стала Києво-Могилянська академія, де він навчався майже 10 років, досконало опанувавши грецьку, латинську, старовірєвську, польську та німецьку мови. Це дало можливість читати твори світових філософів в оригіналі. Особливо ретельно викладали в академії складання віршів і красномовство (піітику та риторіку). Ці предмети давалися Григорію легко і розвинули поетичну майстерність. Славилась академія і своїм хором. Оскільки Скворода мав чудовий голос, то зразу

став хористом. За давньою традицією, з хористів Могилянки відбирали кращих співаків для Петербурзької придворної капели, і в 1742 році юнак, як особливо обдарований, переїздить до Північної столиці. Перед ним відкривається блискуча перспектива, бо загальну увагу привертає його широка освіченість, яскравий інтелект. Проте молодий чоловік уже сформував свою власну життєву концепцію і придворне життя було йому не до душі. Він сумував за Україною, і коли в 1744 році трапилася нагода повернутися на батьківщину, негайно нею скористався.

1750-й рік приносить новий поворот у долі Сквороди: у складі дипломатичної місії він вирушає в подорож по Європі. Перебуваючи три роки за кордоном, відвідав Братиславу, Прагу, Відень; є припущення, що побував він і в Польщі, Німеччині, Італії. Від спілкування з європейськими інтелектуалами взяв у свій життєвий багаж те, що відповідає його світогляду.

У 1753 році Скворода повертається додому. Відвідавши могили найрідніших людей, іде з села назавжди. Займається найближчою своїй натурі діяльністю — педагогічною: працював викладачем піітики у Переяславському колегіумі. Молодий професор вирізнявся з-поміж інших викладачів, бо просто і дохідливо пояснював складні теоретичні поняття, вимагав від студентів не зазубрювання, а розуміння наукових істин. Проте єпископу це не сподобалось — і його виключили з

колегіуму "за гордію і вільнодумство".

Наступним етапом стає Харківський колегіум, де він читав курс піітики й естетики. У цей час активізує свою письменницьку діяльність, пише ряд філософських трактатів, записує лекції з естетики. Висока освіченість, ораторська майстерність привернули увагу керівництва — і філософу вкотре пропонують прийняти чернецтво, обіцяючи при цьому високу посаду й інші блага. Не дивлячись на те, що він вів аскетичний і побожний спосіб життя, Скворода відмовився: "Невже ви хочете, щоб і я поповнив число фарисеїв?".

У 1769 році він назавжди покинув офіційну службу і цілком поринув у мандрівне життя, продовжуючи навчати і проповідувати вічні істини. За висловом одного з дослідників, "сам став мандрівним університетом і академією".

В народі Григорій Скворода зажив слави праведника: у багатьох селянських хатах висіли його портрети, а домівку, в якій він зупинявся, вважали щасливою. Сам він вважав себе прибульцем на Землі, і навіть будучи літньою людиною, називав себе студентом, тому що все життя вчився.

Помер геніальний українець 9 листопада 1794 року. Передчуваючи близьку смерть, попросив викарбувати на могилі слова: "Світ ловив мене, але не вплимав".

Віталій РАЗІЦЬКИЙ,
кандидат історичних наук

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ПОГЛЯДИ Г.СКОВОРОДИ

Вершиною розвитку просвітництва і гуманістичних традицій Києво-Могилянської академії XVII — XVIII ст. стала соціальна філософія видатного мислителя, поета, філософа й просвітника Г.С.Сквороди. Це був складний для України час ліквідації політичної спадщини Гетьманщини, остаточної втрати автономії, покріпачення селян. У такій ситуації залишалось три виходи: змиритися і стати на шлях пристосування до нових умов; вийти на боротьбу з цією дійсністю чи спрямувати стихію вільної самодіяльності за межі соціального — у сферу духовної реальності. Скворода обрав третій шлях — і такий вибір був вдалий з огляду на потребу збереження і розвитку української духовності.

Політична філософія Григорія Сквороди базується на розумінні людини як особливого витвору макрокосму. Людина, як вважав філософ, є центром, в якому сходяться всі життєві проблеми, діяльність і пізнання. Щоб пізнати світ (макрокосм), людина спочатку має пізнати себе (мікрокосм). У самопізнанні бачив філософ ключ до розкриття світу, як світу природи і людської культури. Найважливішим для людини є щастя, яке ґрунтується на духовному багатстві. Ні чини, ні звання, ні посади не можуть підмінити глибину її духовного ества. Пізнавши себе, вважав філософ, людина вибере відповідно до власної природи заняття ("сродний труд") й організує свій спосіб життя у відповідності зі своїми духовними надбаннями. Скворода відстоював ідею відродження людини, маючи на увазі ідеал пізнання кожним Богом в собі. Звідси ж беруть витоки обґрунтування філософом системи суспільних відносин як відносин гуманістичних. Суспільно-політичний ідеал — гармонійне суспільство — трактується ним як "людська держава", політичний устрій якої спирається на суспільний компроміс, взаєморозуміння і духовну (божественну) єдність громадян.

Заперечуючи наявну соціальну дійсність, він усвідомлює "ненужність" світу соціального як самоцінності з огляду на реальні потреби людського буття. У притаманному йому прагненні до свободи і щастя суттєвим було усвідомлення того, що бажаної мети можна досягти на шляху заглиблення в себе,

у прагненні до найпоетичніших, сердечних глибин власного "я", де й чекає зустріч з Богом як жаданий результат реалізації мрії про волю і щастя як найбільше багатство. Тут висловлена турбота автора про волю. Тому поет славить Богдана Хмельницького, називає його героєм, батьком волі. У своїх творах він вис-

ловив сподівання народу на часи, коли земля стане "царством любові... без ворожнечі і чвар".

Роздуми Сквороди наповнені глибоким гуманізмом, конструктивним змістом і варті сучасного ґрунтового дослідження.

Зокрема, досить цікавою є його концепція "сродної праці", яка порушує питання про соціальні умови реалізації природних задатків людини, що могли б оптимально здійснюватися на користь людині та суспільству одночасно, сприяти гармонії особистих і суспільних інтересів. Невідповідність природних задатків посаді — джерело особистих невдач і суспільного зла. Людина не на своєму місці страждає сама і приносить негаразди оточуючим.

Соціально-професійну структуру суспільства Скворода розглядає статично: є набір "сродностей" і відповідних їм суспільних видів діяльності — професій, посад тощо. Спосіб життя Григорія Сквороди був відповідним до його особистих переконань, ідеалів та вчення в цілому.

Народний мудрець мріяв про ідеальне суспільство, засноване на принципах свободи, людської взаємоприязні та щастя. Ідеал суспільства й соціальних відносин він вбачає не в світі матеріальних, уречевлених предметних відносин, а у відносинах, що опираються на глибокі духовні й моральні засади, на внутрішні переконання людини, котра здатна керувати тілом і тілесними пристроями, які суперечать божественному й людському духові, ідеалам добра, щастя та істини.

Сьогодні стали поширеними дегуманістичні концепції та принципи розуміння людини, соціальних спільнот як механізмів, "гвинтиків" матеріально-технічної бази чи економічних відносин.

Саме тому потреба в науці, орієнтованій насамперед на людину, на знання людського "серця", не тільки не зменшується, а й постійно зростає. Наш великий співвітчизник поставив в умовах нового часу цю проблему — проблему необхідності створення науки про людину — людинознавство.

Філософська спадщина Григорія Сквороди багато в чому визначала загальну спрямованість ідей його сучасників і мислителів більш пізнього періоду: І.Котляревського, П.Гулака-Артемівського, М.Костомарова, М.Максимовича, Т.Шевченка та представників української політичної думки XIX — XX століття загалом.

Галина СЕНЬКІВСЬКА,
кандидат історичних наук

ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА ПРО МИСТЕЦТВО ТА МОРАЛЬ

Є в історії кожного народу особистості, які завжди будуть у центрі уваги дослідників і нащадків. Для українців в особливій ролі виступає Григорій Скворода — своєрідне явище в культурному і духовному житті другої половини XVIII століття. Його громадсько-політична й літературна діяльність мали величезне значення в історії розвитку національної культури українського народу і справила значний вплив на наступні покоління мислителів.

Вроджене відчуття і набуті знання досить швидко перетворилися у нього в непохитне переконання, що животворящим началом людини є її дух. Самопізнання, заглиблення у свій внутрішній світ, уміння слухати себе, голос своєї совісті дозволяють правильніше і чіткіше осягнути покликання людини на цій землі, викристалізувати думки і почуття, аби навести духовний лад у своїй душі. Бо тільки в чистоті, несуетності, благоговійності й мудрості можна почути істинний голос свого внутрішнього "я", голос духу.

Феномен постаті Григорія Сквороди — у дивовижному гармонійному поєднанні краси тілесної та духовної. У його філософському вченні найбільш сильною, яскравою та важливою

для сучасності є теза про щастя людини і щастя людства загалом. Суть щастя мислитель зв'язує зі способом життя самої людини. Найповніше ця суть розкривається через вислів Сократа: "Інший живе для того, щоб їсти, а я — їм для того, щоб жити." Своїм розумінням щастя Скворода ніби захищає людську "природу" від примітивного її зведення до споживання і користі. Сам він обрав такий спосіб життя, який, з його слів, допомагав йому "не жити краще", а "бути кращим".

Глибока переконаність у тому, що природа передбачила для кожної істоти певний "сродний" їй вид діяльності, і що необхідно лише його пізнати, спонукає Сквороду картати людську зухвалість, яка не бажає миритися з природою, прагне важкого, неможливого, непотрібного, і внаслідок цього страждає, коли не досягає бажаного. Ця спрямованість на досягнення внутрішньої свободи, незалежної від зовнішніх обставин, зрештою приводить його до визнання благим всього, що йде від природи. Людина, котра збагнула природні її заняття, знаходить в них надійний спокій і впевненість у собі, тоді як людина, яка пов'язала свою долю з неприродними їй заняттями, не може досягти спокою, пристрасті

її розпалюються без меж.

Однією з основних ознак "сродної праці" є те, що вона приносить людині насолоду не своїми наслідками, винагородою чи славою, а самим її процесом. Неробство ("праздність") Скворода вважав злом і для людини, і для суспільства. Але разом з тим не раз підкреслює, що "споріднена праця" повинна бути легкою, зумовлювати веселість духу, святковий настрій душі. Тому для доброї людини кожен день — свято. Філософ тлумачить працю не тільки як фізичні зусилля, а й як активність думки, рух свідомості по шляху до пізнання істини.

Життя будителя нації, філософа і поета Григорія Сквороди стало спалахом в час майже повної руїни колишньої величі. З'явилася постаць, яка уособлювала найкращі якості нашого народу: незламність духу, волелюбство, мудрість, подвижництво.

Геній народу, втілений у мандрівного філософа-вчителя, пробуджував колективний розум і запалював його до прагнення й утвердження існування в душі.

Фото Петра Данилюка

До 290-річчя від дня народження

СИМВОЛ НАЦІОНАЛЬНОЇ МУДРОСТІ

Любов КРАВЕЦЬ,
кандидат педагогічних наук

ПЕДАГОГІЧНІ ПОГЛЯДИ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ

Ще Франко цілком справедливо називав його "першим глашатаєм глибокого гуманізму" в Україні. Г.Сковорода обстоював думку про те, що за своєю природою людина не зіпсована, добра, що "справді людське серце і розум аж ніяк не можуть бажати зла людям". На думку вченого, причинами, що породжують моральні вади, інші відхилення у поведінці, є суспільні умови, неправильно поставлене виховання, темрява, неосвіченість народу. Особливо важливим у формуванні особистості є правильне виховання. Воно може дати, як відзначав Г.Сковорода, "те, чого не дадуть ні чин, ні багатство, ні походження, ні милість вельмож". Він наголошував на необхідності вести щоденне спостереження за дитиною, її грою, стосунками з навколишніми, за всім її життям.

Одним з перших в історії педагогічної думки України Г.Сковорода висунув ідею всебічно розвиненої особистості. В його творах знаходимо чимало міркувань з приводу морального, трудового, фізичного, естетичного, розумового виховання. Щодо морального, то найважливішим він вважав формування в дитини чесності, скромності, справедливості, товариськості.

Цікавою є його ідея про необхідність виховання в дітей уміння поєднувати особисті та громадські інтереси. За основу цього брав особистий інтерес, але вважав, що усвідомлений кожною людиною особистий інтерес є передумовою поєднання інтересів окремої особи і суспільства. Істинне життя і щастя, на думку Г.Сковорода, значною мірою залежать від здатності людини сполучати особисте і громадське.

У багатьох творах філософа йдеться про виховання "благого серця". Під цим він розумів людину високих моральних якостей, а шлях до нього вбачав у розумовому вихованні, перекидаючи таким чином своєрідний і цілком логічний місток від морального до інтелектуального виховання, бо вважав, що високі моральні якості людини і добрі почуття та вчинки є результатом істинного знання. Аморальність людей філософ пояснював відсутністю істинних знань. Виходячи з того, що знання і мудрість повинні породжувати добродієність, він писав: "Як глупота є мати всіх пороків, у тому числі й пихи, якій властиво брати на себе тягар непосильний і почесні не по

заслугі, — так мудрість є справжня мати як інших чеснот, так і скромності, яка, міряючи себе, як кажуть, своєю власною міркою, швидше спускається вниз, ніж підноситься догори".

Заслугує на увагу застереження Г.Сковорода, що не втратило актуальності й нині: розумове виховання — це не автоматичне нагромадження знань, його мета — навчити дитей самостійно мислити, робити самостійні висновки, застосовувати набуті знання в житті.

Важливого значення у правильному формуванні особистості Г.Сковорода надавав трудовому вихованню. Згідно з його вченням, праця — категорія етична, в якій

філософ вбачав фактор, що може вирішально вплинути на формування особистості, виховання моральних почуттів, сильного характеру, волі. Бездіяльність, лінощі — джерело виникнення багатьох моральних вад.

Г.Сковорода стверджував, що нахили природжені, що люди від народження далеко не рівні. І якщо людина займається тим, для чого не народжена, що противне її натурі, то вона, як правило, стає нещасливою. З цього приводу добре відоме його висловлювання "Живи за натурою". Водночас важливим є зауваження мислителя про те, що самі собою природні здібності ще нічого не дають, бо "сродность

трудолюбием утверждается".

Слушною є думка Г.Сковорода про необхідність фізичної та інтелектуальної праці для нормальної життєдіяльності людини. Велику роль у формуванні особистості, запобіганні відхиленню у поведінці повинні відіграти батьки: "Благо родити і благо научить". Не менш відповідальною є робота вчителя, якого Сковорода образно порівнював із дбайливим садівником. Для нього характерною є чесність, скромність, безкомпромісність, любов і повага до учня, служіння добру, освіченість: "Долго сам учись, если хочешь учить других".

Г.Сковорода вирізнявся серед викладачів Харківського колегіуму глибокими знаннями і самостійністю мислення. Він проводив велику роботу серед молоді, згуртовуючи навколо себе учнів, пропонуючи їм своє розуміння природи, яке полягало в раціоналістичних роздумах про "надприродні" явища, про закономірності життя і смерті.

Останні 20 років свого життя Г.Сковорода сховався майже всю Україну, продовжуючи навчати дітей простих людей. Він осуджував освіту "для кошеліка" і для одержання "знатнейших знаній", а натомість вимагав загальнодоступної, безкоштовної освіти для народу, однакової для чоловіків і жінок, виходячи із принципу народності освіти, радив учням обов'язково вивчати рідну мову й усну народну творчість, яка "неопално" зберігає скарби народної мудрості.

Найвищими етичними категоріями Г.Сковорода вважав працю і працьовитість, бо праця — основа суспільного життя і джерело всіх людських благ. Тому й підносив людей праці і таврував ганьбою нероб у своїх творах. Багато сторінок присвячено питанням дружби між людьми (союзу "сродных душ"), яка повинна бути щирою та відвертою, бо "немає нічого небезпечнішого, ніж підступний ворог..., немає нічого отруйнішого від удаваного друга". А найкраще зміцнюється дружба у спільній праці.

Педагогічна спадщина Григорія Сковорода, гуманіста і демократа, палкого борника суспільного прогресу, є життєдайним джерелом, з якого черпатиме насаду не одне покоління нащадків.

ФІЛОСОФІЯ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ — МИСТЕЦТВО ЖИТТЯ

Анатолій БАГНЮК

Він належить до недочитаних, незрозумілих і недооцінених носіїв національного духу. Як Шевченка називали революціонером-демократом, Франка — соціалістом, так Григорія Сковороду нарекли матеріалістом-атеїстом та ще й диваком-мандрівником. Тож його, як засвідчує епітафія, "світ ловив, та на спіймав", тобто не зрозумів його справжніх мандрів — по глибинах людської душі, таємними шляхами Вічної Істини.

Його філософія, отже, і наша національна філософія — це "філософія серця", яка породжує мистецтво життя. Мечем духовним, тобто мечем свого розуму, людина має "розсікти" себе навпіл, тобто відокремити внутрішнє від зовнішнього. Бо зовнішнє, як писав апостол Павло і твердив Сковорода, — це тілесна чуттєвість, яка прив'язує людину до глупоти, а внутрішнє — це "сердечний розум", який веде людину до мудрості.

Так філософія стає мистецтвом життя, суть якого — у вмінні перебувати на самоті з самим собою: кожен сам собі, каже філософ, як рідна мати: завжди має бути вдома! Результат такого "перебування в собі" — це досягнення внутрішнього миру. Бо тоді людина вчиться слухати світ (сприймати інформацію), чути світ (розуміти те, що слухала), приходити до згоди зі світом (не має претензій ні до кого і ні до чого) та вступає в злагоду із самою собою (не має претензій і до себе самої завдяки розумінню, що кожен з нас той, ким є й іншим бути не може, бо такими нас створив Бог!).

Філософ вказує шляхи досягнення "внутрішнього

миру". Перший шлях — евдемонія як усвідомлення того, що кожен народжений бути щасливим; другий — аваркія як розуміння, що своє щастя кожен має забезпечити сам, своїми власними силами, тобто своїм розумом, талантом, працею; третій — аскеза як задоволення тим, чого досяг і обмеження тим, чого можеш досягти; і нарешті четвертий — апатія як байдужість до тілесних життєвих проблем, що наш мудрий народ виражає рекомендацією: "Знайшов — не радій, загубив — не плач".

Вислів Григорія Сковорода "Всяк там, де серцем сам" виражає сутність його вимоги "жити за натурою". Для того, щоб людина могла "жити за натурою", вона має виконати три важливих і дуже нелегких завдання. Насамперед, повчає філософ, необхідно знайти свій "сродний труд", тобто "споріднену" своїй душі працю, яку розум осягає та сприймає і яка приносить радість, задоволення не стільки результатом, скільки трудовим процесом. Якщо таку позицію спроектувати на нинішній день: у людини, яка знайшла свою "споріднену працю", тобто перебуває на своєму місці у світі, не може бути ніяких хобі: її професійна робота має бути найулюбленішим заняттям! Бо людина, у якої є хобі (а це донині вважається життєвим позитивом!), займається не своєю роботою, посіла чуже місце під сонцем. Наступне, що потрібне кожному, щоб "жити за натурою", — навчитись євхаристії, тобто завжди бути вдячним за все, що маємо, за все, що Бог послав. Благо сприймати за Господній дар, а прикрощі та негаразди — за випробування. Тоді стає зрозумілим, що навіть хворо-

ба — це благо, бо вона є процесом звільнення організму від шкідливих речовин і негативної енергетики. Заключне і чи не найважливіше — навчитись задовольнятися щонайменшим або тим малим, що можеш забезпечити собі сам. Як гласить народна мудрість, "Не той багатий, хто має багато, а той, кому вистачає того, що він має".

Григорій Сковорода стверджує, що людина, яка оволоділа мистецтвом життя, тобто живе "за натурою", знаходить Бога в собі самій, буде у своєму серці "храм Божий". Осягнення Бога як Істини — це не просто серцевина філософії Сковорода, а вся його філософія, якою він поділив буття на три світи: Макрокосм — Всесвіт як Великий Порядок; Мікрокосм — Людина як Малий Порядок (в якому зосереджені у згорнутому вигляді всі сили та потенції Макрокосму) і символічний світ Біблії, в якому, як у безмежній і вічній субстанції, злилися воедино простір і час, минуле, теперішнє і майбутнє світу. Остання категорія тотожна Божественному духу в релігії, світу ідей Платона, абсолютному духу Гегеля і навіть постмодерному концепту інформаційного поля як Вселенського нерукотворного Інтернету. В цьому — сквородинський панентеїзм, за яким Бог — у світі, в кожній миті і в кожній точці, а світ кожною своєю точкою і кожної миті — в Богові.

Так і мудрість Сковорода як символа національної мудрості — завжди у кожному з нас і кожен, навіть не усвідомлюючи цього, завжди звертається до неї... У цьому — його і наше мистецтво життя.

Ніна КАЗЬМИРУК

МАНДРІВКА З ФІЛОСОФОМ ЯК ДІАЛОГ ІЗ СОБОЮ

Бачу в сутінках знов
Подорожнього постать знайому...
Чи шукає він щось,
А чи вже віднайшов у житті?
Знову слідом за ним
Несміливо виходжу із дому
І запитую тихо:
— Чи з Вами мені по путі?

— Мандрувати у світ
Вийшли всі ми із дому одного.
На широких дорогах земних
По путі нам усім.
Я ж іду в самоті
По вузенькій стежині до Бога
І готую для Нього
Пристанище в серці своїм.

Щоб прожити свій вік
По можливості праведно й чесно,
Ти повинна засвоїти
Істину мудру сама,

Що найбільший твій ворог —
Усе, що гріховно-тілесне,
І сильнішого ворога
В світі для тебе нема.

За рікою віків
Йди спокійно. Нехай собі плине.
Не спіши обігнати
Відмірений Господом час.
Не прискорюй останню
Земну свого тіла годину,
Бо під силу той хрест,
Що призначений кожному з нас.

Увійди в своє серце.
Залиш нарікання на долю.
Прополи бур'яни.
Благодатні ростки доглядай.
І побачиш, що звільниться тіло
Від давнього болю —
Ти в собі віднайдеш
Той жаданий загублений рай.

Тільки з вірою й мудрістю
Йти я даю вам раду.
Стоп! Коріння не пущать —
Стоятиме вічно стовпом.
Як ніколи не стане боротись
За волю та правду
Той, хто просто приречений
Бути у світі рабом.

Ви не маєте права
Смирно і мовчки чекати,
Поки знищать народ наш
Оті чужоземні кати.
Вам потрібно найперше
Раба в своїм серці вбивати,
Очищати свій дім
Від байдужості та глупоти.

...Він мені повідав
По-селянському просто і щиро,
Як проходили з ним
По Божественнім Саду Пісень:

— Треба щастя шукать,
Досягати сердечного миру
У собі. Кожну мить,
Повсякчас, кожен день.

В дивовижнім саду,
Де Біблійне Зерно засівалось,
Проростали дерева
І давали софійські плоди...
Споживаючи їх,
Серце радість нову осягало —
Світу суть триєдину
Григорія Сковорода...

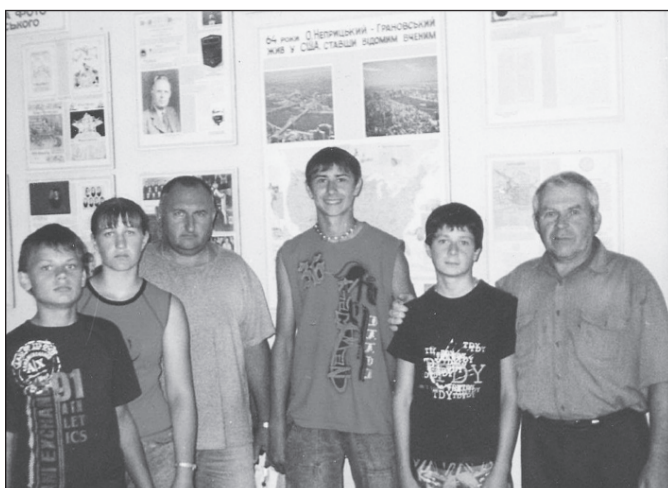
Він іде крізь століття —
Письменник, філософ-мислитель.
Він іде разом з нами —
Поет, музикант, поліглот.
Вічний щастя шукач,
Вічний спраглого серця цілитель.
Із народу він вийшов
І йтиме повік у народ.

ОЛЕКСАНДР НЕПРИЦЬКИЙ-ГРАНОВСЬКИЙ —

Урочистості з нагоди 125-річчя від дня народження нашого відомого краянину розпочалися в його рідному селі Великі Бережці проведенням ювілейної науково-практичної конференції, зиніційованої директором Літературно-меморіального музею Олександра Неприцького-Грановського Петром Гонтуруком. Програма конференції включала низку наукових повідомлень. Викладач Кременецького лісотехнічного коледжу Л. Онищук ознайомила присутніх із дослідженням "Становлення особистості О.Неприцького-Грановського під час навчання в Білокриницькій сільськогосподарській школі". Голова Кременецького районного осередку товариства "Просвіта" Л.Следзінська розповіла про "Просвітанські стежки О.Неприцького-Грановського". Заступник директора Кременецького

ліцею ім.Уласа Самчука В. Трачук розкрила "Зв'язки О.Неприцького-Грановського з Уласом Самчуком", а її учениця Ольга Іванова — "Мовне багатство поезії О.Неприцького-Грановського".

Екскурсовод Кременецько-Почаївського державного історико-архітектурного заповідника Світлана Фільова здійснила усну тематичну екскурсію "Історичні місця рідного краю у творчості і спогадах О.Неприцького-Грановського". В такому ж усному форматі заступник директора з виховної роботи

Великобережеської ЗОШ В.Федорук на-

малювала картину "Природа рідного краю у творчості О.Неприцького-Грановського". Представники Кременецького гуманітарно-педагогічного інституту ім.Тараса Шевченка запропонували до програми конференції різнопрофільні тематичні матеріали, які були оприлюднені також на науково-практичній конференції "Олександр Неприцький-Грановський — вчений, письменник, громадський діяч міжнародного рівня", що відбулася в читальному залі інституту за участю викладачів, студентів і працівників бібліотеки. Матеріали конференції пропонуємо увазі читачів.

Окремим рядком зауважимо, що при проведенні обох конференцій були використані матеріали про ювіляра, підготовлені відомим волинезнавцем Гаврилом Черняхівським.

Фото з архіву музею

ЖИТТЄВИЙ І ТВОРЧИЙ ШЛЯХ О.НЕПРИЦЬКОГО-ГРАНОВСЬКОГО

Раїса Пасіула, бібліотекар

Народився Олександр Неприцький-Грановський 4 листопада 1887 року в селі Великі Бережці. Його батько був сільським ковалем, якого поважали односельці і шість разів підряд обирали сільським старостою. Олександр — найстарший у сім'ї із п'яти дітей, яких батьки виховували добрими, чуйними, дали їм відповідну освіту. Він навчався у церковно-парафіяльній школі у рідному селі, потім — у Білокриницькій сільськогосподарській школі, де панував український дух. У школі діяв осередок Револуційної Української партії. Юнак стає на шлях активної громадсько-політичної діяльності. Фактично у ці роки формується його світогляд.

Канікули хлопеч проводив у батьківській садибі, починає писати вірші. Тут він зустрічається з Лесею Українкою, яка відпочивала в селі у своєї подруги Марії

Биковської. Ця зустріч відіграла велику роль у подальшій літературній творчості Олександра.

Після закінчення сільгоспшколи він їде до Києва, вступає до Київського комерційного інституту. Працює над поезією, робить свої перші кроки і в малій прозі, бере уроки малювання у відомого художника Тимофія Сафоновна, з яким був знайомим ще з Кременця. Згодом входить до Київського товариства "Просвіта", де зустрічається з такими відомими людьми як М.Лисенко, О.Пчілка, О.Олесь, Б.Грінченко, Леся Українка, М.Грушевський. У 1910 році входить до колективу редакції часопису "Українська хата", де майже у кожному номері друкував свої твори. Цього ж року виходить друком перша книжка віршів "Пелюстки надії", а через рік — друга, "Намистечко сліз".

З причини активної громадсько-політичної діяльності царська охранка за О.Неприцьким-Грановським встановлює пильний нагляд, і юнак змушений виїхати за кордон. Прибувши до США, він спочатку ду-

мав зайнятися малярством або літературною працею, але це було безперспективно, тому він обрав галузі біології й агрономії. Для цього вивчає англійську мову і вступає до Вищого агрономічного коледжу (штат Колорадо), після закінчення якого працює викладачем біології,

директором середньої школи. Одночасно одну за одною долає наукові вершини: 1918р. — бакалавр, 1923 — магістр, 1925 — доктор філософії в галузі біологічних наук. Він був першим українцем в США, який одержав ступінь доктора наук і звання професора університету. 1926 — 1930 рр. — професор ентомології та економічної зоології, а з 1930-го і до виходу на пенсію (1956) — професор одного з найбільших університетів США (штат Міннесота).

Як ученого, Олександра Неприцького-Грановського обирали почесним членом різних наукових товариств, асоціацій, в тому числі, Українського Вільного Університету. Займаючись науковою діяльністю, він

не полишав літературної праці: видав сім томів поезії, був пристрасним книголюбом, зібрав бібліотеку, яка нараховувала 5,5 тисяч книг. Після його смерті матеріали, книги, архів ученого дружина передала до Центру досліджень історії імміграції (штат Міннесота).

Усе своє життя О.Неприцький-Грановський працював для української культури, українського народу, віддаючи йому увесь свій талант, свою енергію, бо хотів бачити його вільним. Він був активним громадсько-політичним діячем, одним із провідних учасників Організації Державного Відродження України (ОДВУ); у складі делегації США брав участь в Установчій сесії ООН (1945р.), у конференціях ЮНЕСКО, у багатьох наукових форумах.

І в похилому віці професор О.Неприцький-Грановський був енергійним, трудився до останніх своїх днів. Ще звечора працював над монографією про символіку українських писанок, приліг спочити — і більше не прокинувся... Це сталося 4 листопада 1976 року, на 89-ий день його народження.

На його могилі — бронзова плита з лаконічним надписом: "Професор, доктор Олександр Грановський (4.XI.1887 — 4.XI.1976)". Як скромно жив, так скромно й означене місце його останнього прихистку.

ФІЛОСОФСЬКІ МОТИВИ ПОЕТИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ О.НЕПРИЦЬКОГО-ГРАНОВСЬКОГО

Анатолій БАГНЮК

Його внесок у національну науку та культуру значно більший, ніж його популярність. Він належить до великої когорти маловідомих діячів національної історії: навіть немає методології дослідження його

багатогранної творчої спадщини — все, що написали про нього, в основному, відноситься до фактологічного, але не до аналітичного нарративу. Він зберіг вірність національному духу: протягом 63-х років еміграції залишався представником української культури та носієм українського національного менталітету.

Щоб показати феномен його національної вірності, висвітлити його національний характер, звернемося до поетичної творчості "американського" періоду — до поетичних збірок 50 — 60-их років ХХ століття "Гімн Сонцю", "Іскри віри" і "Сни зруйнованого замку". І там одразу бачимо: у творчості О. Неприцького-Грановського органічно поєдналися національна концепція людини із розумінням українського менталітету. Не просто об'єдналися, а злилися так, що відокремити людину як "істоту" — індивіда — особу" від її ментальних рис практично неможливо.

Як поет, О.Неприцький-Грановський

підкреслює, що єдність із природою будить в людині природну істоту:

*Як холодне мозок, тіло костеніє
В хаті теплій не відчуєм...
Музику стихії розуміє,
Хто в дорозі заночує...*

В цьому чітко проглядається антеїзм як первинна ознака української ментальності. Наступна риса — кордоцентризм — дозволяє людині вирости від істоти до індивіда:

*Нічтоже єсть страждання плоті
Супроти мук і каяття душі.*

Але це тільки вступ до кордоцентризму, а суть його — в наступному:

*Як серце зранене, заплачуть очі,
Тоді чомусь полегшає мені...*

Бо оживають сили душі, і антеїзм та кордоцентризм національного характеру забезпечують невідривність індивіда (насамперед самого поета) від національної спільноти:

*Не раз в тій благородній чужині,
Де воля вряд з добробутом живе,
Мій рідний край ввижається мені —
Й журба моя у грудях спокій рве.*

Бо дає про себе знати сердечний біль за долю народу, що залишився під комуністичною окупацією, — і душевна ностальгія переростає в громадську, навіть політичну позицію:

*Невільно жити нам в щедротях
Країни волі і добра
І геть забути всі скорботи
Синів окрадених Дніпра.*

Український народ — народ боголюбивий, а тому якщо його антеїстичні потуги (шанування Землі) піднімають людину від істоти до індивіда, то теїстичні устремління (поклоніння Богу) формують у ній одухотво-

рену особу-творця, бо духовна, тобто художня, творчість має теїстичні витoki — неможлива без Божої ласки:

*Щоб постать з безформності
створити
В божественній красі, теплом
налітій,
Різьбяр умів з богами говорити...*

Поетична творчість О. Неприцького-Грановського має вихід на такий постмодерний світоглядний концепт як синергетика людини: антеїстично-кордоцентрично-теїстичні підвалини духовного світу ліричного героя (Земля — Серце — Бог) формують синергетичну єдність трьох людських іпостасей (природна істота — соціальний індивід — одухотворена особа), що дає більше, аніж проста сума їх трьох. І на цьому можна пояснити непояснюваний, на перший погляд, феномен "подвійної" любові поета: до України, яка дала йому життя, і до Америки, котра дає йому змогу жити. Проблему поет окреслює таким чином:

*Питаєте мене, як можу я
Любити два краї так неподільно?
Ділити душу в них, своє життя
І бути вірним їм обом — чи вільно?*

І сам відповідає у вищому ступені щиро та відверто, з ментальною українською мудрістю:

*Я їх обох люблю!
Америку люблю як дружину,
З якою щастя, хліб, життя ділю.
А Україну я, як вірний син,
Люблю її над все, як рідну мати.
Я кожен крок життя і кожен чин
З любов'ю хочу їм обом віддати!*

Олександр Неприцький-Грановський у своїй літературній творчості спроектував

триєдну людську сутність, яка від рідної природи, національної спільноти і духовної культури, на українське національне ментальне поле, що залишається віковично незмінним. І тим самим доказав: він, як людина, митець і науковець, — плоть від плоті свого народу, для якого зробив усе, що міг, аби примножити його славу серед світової спільноти.

Предметно-наочним був виступ завідувача кафедри української мови та літератури, кандидата філологічних наук, доцента О.В.Василишина: на основі власноруч зібраної колекції газетних вирізок він продемонстрував окремі складники творчої спадщини О.Неприцького-Грановського та відновив хронологію вшанування пам'яті відомого вченого, митця та громадсько-політичного діяча у нашому краї.

Фото Петра ДАНИЛЮКА

ВЧЕНИЙ, ПОЛІТИК, МИТЕШЬ

ВНЕСОК О.НЕПРИЦЬКОГО-ГРАНОВСЬКОГО В БІОЛОГІЧНУ НАУКУ

Мар'яна МАЛІНОВСЬКА

Перебуваючи в США у статусі емігранта, Олександр Неприцький-Грановський в 1914 році вступає до Вищого агрономічного коледжу (штат Колорадо), після закінчення якого здібного українця запрошують на посаду асистента Агрономічно-дослідної станції цього ж штату. Там він зацікавився проблемою вивчення комах, наголошуючи: "Скільки існує людство, стільки точиться боротьба між людиною і комахами". У 1922 році приймає запрошення на посаду інструктора-ентомолога Висконсинського університету в Медисоні, бо все життя його турбує згадана боротьба: "Хіба я не бачив малих дітей, обліплених мухами? Хіба я не бачив голів тварин, вкритих струпами, з яких рої мух переносили заразу на здорових? Чи врешті отой тиф, який десятикував нашу армію...". У 1925 році захищає докторську дисертацію "Попелиці Північної Америки: каліптерні та дрепаносіфіні". З 1930 року — професор ентомології та економічної зоології Міннесотського

університету. Він упродовж свого життя досліджує попелиць, сарану, комах-стрибунців, філоксеру, вишневих бліх, шашелів, гомонтеру та інших шкідників сільськогосподарських рослин. Детальне вивчення родини комах дало можливість ученому виявити їх нові групи, зокрема рід комах мезокалію.

О.Неприцький-Грановський багато зусиль доклав до боротьби з яблуною плодояжеркою, вишневою попелицею, яблуною листоверкою та іншими шкідниками. До речі, найвища наукова зацікавленість ученого — попелиця: в його колекції зібрано понад 20 тисяч видів цієї комахи. Він експериментально дослідив, що комахи передають рослинам бактерійні, грибкові та вірусні захворювання. До українського вченого-ентомолога цією проблематикою ніхто предметно не займався. Він виявив причини змін у тканинах вражених рослин: токсини, виділені комахами, закупорюють соконосні судини і тим самим уповільнюють природний розвиток рослин. На основі цих відкриттів учений неодноразово виступав перед практиками аграрного виробництва, фермерами, пропонуючи ґрунтовні поради для боротьби зі шкідниками. Майже одночасно з доктором С.Фракером запропонував застосування літаків для оприскування зелених насаджень.

У 1956 році він виготосив доповідь про попелиць на X Міжнародному конгресі ентомологів у Монреалі, яка в 1958 році вийшла окремою монографією.

Професор О.Неприцький-Грановський залишив значну

наукову спадщину в галузі ентомології: 106 наукових праць, які донині мають теоретичне і практичне значення. А його учень Норман Ернст Берлауг у 1970 році отримав Нобелівську премію за виведення нових сортів пшениці.

Працюючи в США, О.Неприцький-Грановський турбувався станом ентомології в Україні. Він писав: "Україна має преціновий і різноманітний терен, а ентомологічна фауна України дуже багата і непогано досліджена. Україна має добрих фахівців-ентомологів. Однак під окупантом вона не змогла розвинути цю та інші ділянки науки для добра народу. Національна економіка України вимагає великих зусиль в поборюванні галапасних комах, які спричинюють мільярдні втрати в продуктах, нищать ліси і поля, приносять надлюдські страждання і смерть мільйонів людей щорічно. Україна ще чекає на послідовне і глибоке вивчення біології своєї комашиної фауни".

В результаті своєї більш як 30-літньої наукової діяльності вчений прийшов до висновку: "Відсталі країни стають ще відсталішими через свою несвідомість і недбалість. А ті країни, що послідовно й ефективно борються зі шкідниками, підносять свій економічний стан на вищий рівень".

Маємо право стверджувати: настільки глибоко переймався долею Землі, цим живим організмом, як твердив учений, могла тільки людина, котра відчувала свою кровну спорідненість із нею.

МИСТЕЦТВОЗНАВЧА СПАДЩИНА О.НЕПРИЦЬКОГО-ГРАНОВСЬКОГО

Богдана ТИВОНЮК

О.Неприцький-Грановський цікавився мистецтвом у всіх його проявах. Навчаючись у Київському комерційному інституті, студіюючи економіку, право, історію, літературу, мистецтво, Олександр вчився у художника-академіка Тимофія Сафонова, з котрим був знайомий з 1906 року, коли той вчителював у Кременецькому комерційному училищі і мав великий вплив на свого учня.

Вже тоді юнак висловлює свої роздуми щодо розвитку мистецтва в Україні, вважає, що майбутнє України буде свідком широкого розвитку національного мистецтва у всіх естетичних напрямках. У київських журналах "Рідний край", "Українська хата", "Рада" друкуються його вірші, оповідання, рецензії, огляди виставок, інші праці. Рецензії та відгуки на відвідані виставки підписував псевдонімом Олександр Авратинський (за давньою назвою Кременецьких гір). У статтях засвідчує своє ставлення до мистецтва, роботи художників характеризує багатою поетичною мовою з притаманним відчуттям краси, глибоко аналізує побачені твори мистецтва.

У статті "Про українське мистецтво в минулім" ("Українська хата", 1912 р.) автор відмічає історичні моменти розвитку мистецтва, згадує про своє перебування у старовинній церкві на Волині під Берестечком, де, за переказами, молився Богдан Хмельницький, і дає детальний аналіз художнього розпису цього храму.

О.Неприцький-Грановський збирав книги з історії, літератури, етнографії, фольклору, мистецтва. Його бібліотека нараховувала більше 5, 5 тисяч екземплярів. Українська колекція згодом була передана Міннесотському університету, а на її базі засновано відділ україніки, де, крім книг, журналів, газет, були представлені етнографічні матеріали: вишиванки, килими, писанки, кераміка тощо.

Маючи добрий хист, володіючи пензлем і пером, Неприцький-Грановський почав відроджувати серед українців Америки писанкарство. Він навчив техніки виконання писанок перш за все дітей, онуків, а також близьких людей. Так виникла ціла школа писанкарства, до якої ходили не лише українці, а й місцеві жителі, котрим подобалось

це давнє українське мистецтво. Згодом митець організує виставки українських писанок, одна з яких експонувалась кілька тижнів у Вашингтоні, де її оглянули 50 тисяч відвідувачів. Він зібрав велику колекцію власноруч виконаних писанок (понад три тисячі!), працював над монографією про писанки (підготував багато матеріалу, виконав малюнки орнаментів), та, на жаль, не встиг її видати. На даний час рукопис зберігається у родини вченого, а колекція писанок знаходиться в Українському освітньо-культурному центрі у Вінніпезі

(Канада). Окрім цього, завдяки зусиллям Олександра Неприцького-Грановського в Міннеаполісі працювала школа танцю для українців діаспори.

У Великобережечькому літературно-меморіальному музеї О. Неприцького-Грановського наявні кілька його художніх робіт: портрет Тараса Шевченка 1907 року, виконаний графітним олівцем на папері, а навколо нього — герої Шевченкових поезій; невеличка графічна листівка "Христос народився" (один з перших малюнків), де зображені колядники на фоні церкви у Великих Бережцях, яка під час першої світової війни згоріла; графічне зображення старого палацу в

Бережцях під назвою "Волинський будинок" (надруковане в часописі "Рідний край"). Є в Музеї кілька олійних робіт художника: натюрморт з побутових предметів; два пейзажі із зображенням узбережжя; маленького озерця в Стерджен-Бей, міста Вісконсин; весняний пейзаж; пейзаж із зображенням крутої гори біля міста Манкос (штат Колорадо). Всі ці роботи виконані на досить високому рівні.

Особливо майстерно створювалися графічні малюнки до журналів. Одна з таких робіт — титульна сторінка до українського журналу "Просвіта", виданого в США у червні 1914 року. Зверху напис: "В честь столітніх роковин уродин Тараса Шевченка". На ілюстрації зображена жінка-ангел з крильми, яка тримає таблиці з написами "Учіться, брати мої! Думайте, читайте, і чужому научайтесь, свого не цурайтесь" та "Неправда — не просвіта". Знизу тягнуться руки народу до жінки — уособлення Просвіти. Вартими уваги є виконані у стилі модерн графічні ілюстрації до альманаху "Срібна сосна" (1918 р.).

У спадщині митця є і свій ескібрис, на якому зображено Тризуб на фоні Сонця, перед ним — розгорнута книга, зверху — перо, під книгою — меч. Цим автор показує власне розуміння становища в Україні, подає заклики до боротьби та формує віру в краще майбутнє Вітчизни.

В експозиції Літературно-меморіального музею — зібрана Неприцьким-Грановським оригінальна колекція ляльок багатьох національностей, виконаних у різних техніках. Ця колекція доповнена збіркою ляльок Оксани Лятуринської.

Актуальними залишаються роздуми Олександра Неприцького-Грановського про народне мистецтво і національну культуру: "Найглибший секрет успіху української культури полягає в народному мистецтві... Наші танці, народна пісня, одяг, музика і святочні традиції побудовані на найкращих зразках народної творчості. Це в них виявляється характер людей і нації, притаманні їм звичаї, обряди тощо, сягаючи глибин передісторичних часів, бо традиції творяться і зберігаються народом і нацією упродовж тисячоліть".

Фото Петра Данилюка

ШЛЯХАМИ ПОЕТА: ПОЕТИЧНИЙ ПОРТРЕТ О.НЕПРИЦЬКОГО-ГРАНОВСЬКОГО

Ніна КАЗЬМИРУК

Отих ставків спокійні плеса,
В дитинстві пізнані не раз,
Колісь оспівував Тарас.
Це ж їх облюбувала Леся.

Поета мати тут зродила,
Земля дала любов, талан
І правду бачить научила,
Та доля крила обпалила
Й занесла аж за океан.

Думки роздвоїлись навік:
Йому там дихалось вільніше,
Та край, що серцю наймиліший,
Болів поета, кров'ю тік.

Він бачив свого краю лихо
І добре знав, що приведе
Народ його у рабство тихе
Майбутній вік, що вже гряде...

Як вченому, в далекій стороні
Йому наука і мистецтво підкорялись,
До нього президенти дослухались...
У праці йшли за днями дні.

На чужині зросли онуки —
Літа ж у вирій вже зовуть.
Душа в свою останню путь
Сюди все рвалась від розпуки,

Де вперше вразила малям
Краса, для світу незбагненна —
Горою Божою храненна
Вітчизни рідної земля.

Із Кременця по давній стежці
Зверта на Королівський міст.
Тут пронесла вогненний хвіст
Війна, ідучи на Бережці.

В лісах повстанці в небуття
Несли свої вінки тернові
Заради волі і любові,
Заради віри і життя.

В лугах там паслись коні, вівці,
Де береги із осоки.
А вниз, по течії ріки,
Млинами славились Млинівці.

Отам, в Підлісцях, поміж гір,
Стоїть Богданова каплиця —
В воді студеній струмениться
Історія козацьких пір...

Стезею земляка-поета
(На щастя а чи на біду!)
Ступаю знову. Просто йду.
Не для розради, не для злету

Думок тщеславних і пустих,
Що тішать дух солодким трунком:
Шукаю спрагло порятунку
В словах і гострих і простих.

Та ще знайти його не час...
У довгий ланцюжок події
Сплітає думка без надії
І не вітає ані раз.

Все ті ж поля, ті ж Ікви води
І пасмо Авратинських гір...
А що ж змінилося з тих пір
У долі рідного народу?

Зло набуває нових форм.
Уже лишилось нині кату
Лиш землю й душу відібрати —
Без будь-яких моральних норм.

Праотчий оскверняють край,
Ростять собі рабів покірних,
Пустих, безумних, але вірних,
Що в пекло перетворять рай.

Тут, в отчій землі світлиці,
Поет присутній поміж нас:
Над справжніми не владен час.
Допоки є вода в криниці,

Допоки небо і земля
Й збуваються слова пророчі, —
Відкрий, народе, душу й очі, —
Поет до тебе промовля.

Я біль його в душі несучу
І долі іншої не знаю:
Благословенний рідний краю,
Твою співатиму красу.

ВІТАЄМО!

АТЕСТАЦІЙНА КОЛЕГІЯ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ ПРИСВОЇЛА ВЧЕНЕ ЗВАННЯ ДОЦЕНТ

кандидату педагогічних наук
Миколі Станіславовичу КУРАЧУ

НАШІ ПУБЛІКАЦІЇ

Матеріали Міжнародної наукової історико-краєзнавчої конференції "Твердиня над Іквою", присвяченої 520-річчю Дубенського замку князів Острозьких та 505-річчю Магдебурського права в місті Дубно, публікують наукові розвідки представників нашого інституту. Викладач педагогічного коледжу **В.М.Желізняк** розкриває тему "Специфіка формування Волинської губернії як адміністративно-територіальної одиниці Російської імперії", в якій наголошує, що головним принципом у здійсненні губернської реформи був принцип статистично-демографічний, а однією з тактичних цілей — забезпечення приватних інтересів магнатів і шляхти як соціальної опори царизму в регіоні. Кандидат історичних наук, доцент **І.Б.Скакальська** публікує дослідження "Родина Шумовських в історії Дубна та Волині", де характеризує долю священницької родини Шумовських, бо саме представники цієї сім'ї склали ціле покоління інтелігентів — активних діячів різних сфер життя не лише Волині, а й усієї України. Зокрема, йдеться про Юрія Шумовського, відомого вченого в галузі археології, який досліджував Африку, працював у Франції, США і написав багатотомні спогади "Зруйноване гніздо, або Історія однієї священницької родини на Волині".

У збірнику наукових праць Полтавського НПУ ім.В.Г.Короленка "Педагогічні науки" (випуск 55) в розділі "Актуальні проблеми вищої школи" опублікована стаття кандидата педагогічних наук **Л.М.Кравець** "Педагогічна практика як чинник професійного становлення майбутнього вчителя". У статті проаналізована роль педагогічної практики у процесі підготовки студентів педагогічних спеціальностей як їх професійного випробування. Автор наголошує, що педагогічна практика є важливим чинником формування самооцінки професійних якостей, усвідомлення себе в ролі майбутнього педагога, і робить висновок: педагогічну практику необхідно будувати таким чином, щоб у студента з'являлася внутрішня потреба віднайти власний педагогічний стиль, діяти неординарно, прогнозувати наслідки своєї педагогічної діяльності.

Наукові записки Рівненського ДГУ "Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку" (випуск 17) у розділі "Проблеми і суперечності сучасного культурного процесу" публікують наукове дослідження асистента кафедри суспільних дисциплін **М.В.Левенець** "Історичні передумови становлення та розвитку культурологічної освіти". У статті зазначається, що фундамент культурології закладено у роботах зарубіжних учених XIX — XX століть, а для українського народу початок XX століття активізував проблему культури як такої, що забезпечує розвиток національної самосвідомості. Така ідея привела до висновку: українство може існувати як нація, об'єднана культурою, — саме цей принцип став узагальненням досвіду цілого покоління українських мислителів початку нового століття. Як вважає автор, повернення культурі такого ключового статусу є закономірним і необхідним, бо справжній "культурологічний бум" в Україні розпочався із здобуттям державної незалежності. Розвиток культурології неминучий, і його напрям визначають духовні потреби суспільства та пошуки науковців-культурологів.

У тернопільському видавництві "Підручники і посібники" побачив світ роман-хроніка заслуженого майстра народної творчості України, доцента кафедри образотворчого мистецтва та методик його викладання **А.Є.Гриба** "Терновий спалах" — друга книга автобіографічного роману автора, де висвітлюються окремі сторінки з творчого життя маловідомих художників і майстрів народної творчості нашого краю у другій половині минулого сторіччя. Роман-хроніка "Терновий спалах" — вагомий поповнення масштабного творчого надбання автора, яке складається із багатьох сотень публікацій в періодиці, кількох навчальних посібників, поетичних збірок, оповідань, роману "Ляда", статей в "Енциклопедії сучасної України", в "Тернопільському енциклопедичному словнику", а також із сотень мистецько-художніх творів, представлених на багатьох виставках.

ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

На базі Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут" відбулась VII Міжнародна науково-практична конференція "Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору". Співorganizаторами конференції, крім її господарів, виступили НУ "Києво-Могилянська академія", Східно-Європейський інститут психології, Переяслав-Хмельницький ДПУ ім.Григорія Сковороди, Краківська Академія імені Анджея Фрича Моджевського (Польща), а також фахівці з науково-освітніх інституцій Італії, Угорщини, Росії, США. У роботі конференції брали участь понад 500 науковців — представників педагогічної науки та освітньо-практичної сфери шести країн, які запропонували більше 400 наукових повідомлень. Програма наукового форуму була різноплановою за формами проведення і включала, крім пленарного та секційних засідань, презентаційну сесію "Інтеграція у європейський освітній простір: здобутки, проблеми, перспективи", навчально-демонстраційну сесію "Інноваційні методи викладання: новітні в європейській освітній практиці", а також тренінг-марафон "Навчання — Якість — Моніторинг" із майстер-класами і тренінговими майстернями. Для учасників і гостей конференції була організована виставка новинок наукової літератури.

На пленарному засіданні, яке вів президент НУ "Києво-Могилянська академія" С.М.Квіт, з доповідями виступили провідні науковці Польщі, Росії та України, серед яких — проректор з навчальної роботи, завідувач кафедри психології, кандидат психологічних наук, доцент М.Б.Боднар ("Етнопсихологічні особливості інтеграції української вищої школи до європейського освітнього простору"). Йі же випала честь спільно з професором Кубанського держуніверситету (Росія) А.А.Маслаком керувати роботою секції "Болонський процес і перспективи розвитку вищої освіти в Україні, Європі та світі". Найпотужнішою за представництвом науковців і за кількістю запропонованих тематичних наукових повідомлень

була секція "Психолого-педагогічні та організаційні умови запровадження європейських стандартів вищої освіти в Україні". Серед 170 членів цієї секції нашу інститутську науку представили проректор з наукової роботи, доктор педагогічних наук В.Є.Бенера ("Модернізація самостійної роботи студентів засобами інтерактивних технологій"), кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри психології В.М.Мартинюк ("Психологічна культура у професійному становленні особистості") та асистент цієї ж кафедри М.В.Голота ("Психологічні аспекти формування духовності особистості у підлітковому віці"). Ще двоє наших педагогічних працівників брали участь у роботі секції "Послідовність загальної середньої і вищої освіти як європейський стандарт". Асистент кафедри психології Н.Б.Бабій представила тему "Етнопсихологічний аспект впливу сім'ї на формування етнічно свідомої особистості дошкільника", а її колега В.П.Назарук

— дослідження "Закономірності формування екологічної свідомості школярів у процесі вивчення природничих дисциплін". Матеріали конференції опубліковано в тематичних збірниках наукових праць.

УКРАЇНА У СВІТОВОМУ КУЛЬТУРОПРОСТОРИ

Кафедрою культурології Рівненського державного гуманітарного університету проведена VIII Всеукраїнська науково-практична конференція "Культурна динаміка України у світовому просторі", в якій брали участь науковці-культурологи вищих закладів освіти та наукових установ Києва, Львова, Луцька, Рівного, Харкова, Вінниці, Миколаєва, Маріуполя, Острога, Сімферополя, а також із зарубіжних країн — Росії (Челябінськ) і Білорусі (Мінськ). Програма конференції включала більше 250 доповідей та повідомлень, з якими виступили як відомі в науковому світі фахівці, так і молоді науковці — аспіранти, магістранти, сту-

денти, представники середньої освітньої ланки. Учасники наукового форуму аналізували місце і роль освіти та виховання як основи культури, морально-етичної й естетичної проблеми в духовній культурі сучасної України, культурно-мистецьку практику як предмет наукового дослідження, історико-культурну ретроспективу художнього процесу в Україні. У секції "Освіта і виховання як основа розвитку культури XXI століття" з доповіддю "Особливості вивчення циклу культурологічних дисциплін у вищих навчальних закладах" виступила асистент кафедри суспільних дисциплін нашого інституту, магістр культурології Марія Левенець.

З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ ВЧЕНОГО-МАТЕМАТИКА

Организаторами наукового семінару "Михайло Кравчук — гордість української математики" виступили члени кафедри фізики, математики та інформатики інституту та та циклової комісії природничих дисциплін педагогічного коледжу. Дійство, приурочене 120-річчю від дня народження відомого українського математика, розпочалося поетичним акордом: студентка 33-ТО групи Марія Комінярська емоційно прочитала вірш "Михайло Кравчук".

за словами Євгена Сенети — члена НТШ (Сідней, Австралія), "ім'я Михайла Кравчука було відомим у світовій математичній науці, але світ не знав, що він українець", проте його кредо було чітким і однозначним: "Моя любов — Україна і математика".

Дійсний член НТШ, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізики, математики та інформатики Г.М.Возняк продовжив виступи темою "Михайло Кравчук — великий український математик". Викладач педагогічного коледжу Р.В.Воляннюк охарактеризувала "Життєвий і творчий шлях М.П.Кравчука". Інші доповіді висвітлювали конкретні аспекти життєтворчості математика: "Педагогічна діяльність М.П.Кравчука (робота в Саварській школі)" — викладач М.А.Ромашевська; "Наукова діяльність М.П.Кравчука" — викладач Ю.М.Ліщук; "М.П.Кравчук — вчений-громадянин" — їх колега І.М.Галаган.

Академічну сторону семінару відкрила заступник директора коледжу з навчальної роботи О.О.Камінська. Вона наголосила, що,

Семінар як розпочався, так і завершився у творчому форматі: студенти спеціальності "Технологічна освіта" прочитали поезію "Мені однаково" (Дмитро Мельничук, 11-ТО) і "Вулиця Михайла Кравчука" (Олександр Старанчук, 33-ТО), запропонували учасникам і гостям семінару презентацію "Моя любов — Україна і математика" і на завершення наукового зібрання виконали пісню "Ода любові".

РІЧИНСЬКІ ЧИТАННЯ

Відділення релігієзнавства Інституту філософії ім.Г.С.Сковороди НАН України, Українська асоціація релігієзнавців провели на базі Кременецького медичного училища ім.Арсена Річинського VIII Міжнародні Річинські читання до 120-річчя з дня народження нашого відомого крайнина. Оргкомітет очолювали доктор філософських наук, професор Анатолій Колодний і директор медичного училища, кандидат медичних наук Петро Мазур. У роботі Читань брали участь відомі науковці-релігієзнавці України, доктори філософських наук, професори Олександр Саган, Петро Яроцький, Анатолій Колодний (Київ), Леонід Кондра-

тик (Луцьк), Петро Кралюк (Острів), та представники інших галузей наукового знання: історики Алла Бистрицька, професор ТНПУ ім.Володимира Гнатюка; Надія Стоколос, професор Рівненського інституту слов'язознавства; фахівці медицини, професор Стефан Хміль та його колеги, доценти ТДМУ ім.І.Я.Горбачевського Леся Романчук, Зінаїда Кучма, Ірина Малачин та інші. З доповіддю "Арсен Річинський: громадсько-релігійна та краєзнавча діяльність на Волині" виступила кандидат історичних наук, доцент кафедри суспільних дисциплін нашого інституту Ірина Скакальська.

Фото Петра ДАНИЛЮКА

ШЛЯХ ДО СПОРТИВНОГО ВИЗНАННЯ

УКРАЇНА

У спорткомплексі Харківської національної академії міського господарства (ХНАМГ) пройшов II Чемпіонат України серед команд вищих навчальних закладів з армспорту. Його учасниками стали більше 200 рукоборців із 51 ВНЗ, серед яких змагалися і троє студентів нашого інституту.

У командному заліку рукоборці Кременецького ОГПІ ім.Тараса Шевченка посіли дев'яте місце й увійшла до десятки найсильніших. Непогані результати показали у своїй ваговій категорії наші армслестлери-початківці: чи не наймолодший з учасників Чемпіонату Олександр Тутов (11-Фк) у ваговій категорії 70 кг зайняв друге місце на праву руку і сьоме – на ліву; Олександр Бондар (31-Ф) у ваговій категорії понад 90 кг став восьмим на обидві руки.

Та найвищого успіху досяг Вадим Стецюк з 51-Ф групи. Незважаючи на травму правої руки, у ваговій категорії 90 кг він виборов два перших місця на обидві руки!

Крім постійних серйозних тренувань та регулярної участі у різного роду змаганнях, Вадим уже другий рік пробує свої сили й у тренерській діяльності, готує майбутніх армслестлерів, як і його титулований наставник, тренер і старший колега, багаторазовий чемпіон України, Європи та світу Андрій Пушкар.

Наші рукоборці разом зі своїм тренером вдячні ректору інституту А.М.Ломачовичу та проректору з виховної роботи М.В.Сиротюку за фінансове сприяння поїздки на Чемпіонат України і запевняють, що і в майбутньому будуть старатися оправдати довіру рідного колективу.

СВІТ

Нещодавно у Варшаві пройшов X Кубок світу з армслестлінгу "Nemiroff World Cup". На цей найпрестижніший чемпіонат прибули найсильніші професійні рукоборці планети зі США, Ізраїлю, Фінляндії, Греції, Угорщини, Росії, Польщі, Болгарії, Румунії, Норвегії,

Чехії, Казахстану і, звичайно ж, з України, серед яких боролися наші кременчани, учень і наставник – Вадим Стецюк і Андрій Пушкар.

Приємно, що спортсмени з України на Nemiroff World Cup традиційно показують високі результати. В цьому році їм не було рівних. Та ще приємніше повідомити, що поряд із визнаними світовими армслестлерами за вихід у фінал наш

Вадим мріявся силою зі своєрідною легендою цього виду спорту Джоном Брзенком зі США. В результаті у ваговій категорії 95 кг він посів друге місце на ліву руку і був названий новою яскравою зіркою, що сходиться на спортивному небосхилі не лише України, а й світу.

А що стосується Андрія Пушкарка, то фактично ніхто навіть і не сумнівався у його перемозі: у ваговій категорії + 95 кг він став недосяжним на обидві руки, і в абсолютній категорії, як пишуть деякі ЗМІ, був на цілу голову вищим від своїх суперників і також виборов два перших місця. Вадим Стецюк також примножив радість свого тренера: серед 12 найкращих рукоборців світу він теж був запрошений на фінальні змагання в абсолютній категорії, де показав сьомий результат на ліву руку.

Отакі вони – гордість нашого інституту, міста й України!

НАУКОВЦІ – ПРО СПОРТ І ЗДОРОВ'Я

XII Міжнародна наукова конференція "Фізична культура, спорт та здоров'я" працювала на базі Харківської державної академії фізичної культури і проходила під егідою НОК України, Олімпійської академії та Спорткомітету України. У науковому форумі брали участь науковці України, Білорусі, Росії, а їх робота відзначилась

проблематичністю змісту та інноваційністю форм. Відбулися "круглі столи" "Вплив інновацій у спорті на розвиток міста та регіону", "Олімпійська освіта та спортивний рух: історія та сучасність", семінари-практикуми "Етноспорт: від спорту до традиції, технологія етноспорту", "Інноваційні спортивні технології". На пленарному засіданні з доповідями виступили провідні науковці кожної

країни – учасниці конференції.

У секції "Фізична культура" прозвучала співповідь науково-педагогічних працівників нашого інституту: кандидати наук із фізичного виховання та спорту В.А.Голуб та О.О.Бережанський проаналізували особливості "Використання спортивно-ігрового методу на уроках фізичної культури у дітей молодшого шкільного віку".

В інших секціях вивчалися теоретичні та практично-методичні проблеми спортивної науки, розглядалися проблеми неолімпійських видів спорту, а також впливу фізичної культури та спорту на формування здорового способу життя і виховання активних та свідомих грома-

дян суспільства, на що спрямовувалась робота секції "Гуманітарні читання" з її підсекціями "Філософія та історія" та "Інноваційні процеси у сучасному мовному просторі".

В рамках Міжнародної наукової конференції та за її тематикою працювала II Всеукраїнська студентська наукова конференція. Молоді науковці об'єдналися в секцію "Студентська наука", де серед 70-ти наукових повідомлень впевнено прозвучав голос нашої студентки Галини Кедріч: за дослідження "Динаміка розвитку фізичної підготовленості дітей 8 – 9 років" вона нагороджена Грамотою оргкомітету конференції, чим підтвердила стабільність своїх наукових досягнень.

ПРОБЛЕМИ ТРАДИЦІЙНІ, ВИРІШЕННЯ – ІННОВАЦІЙНЕ

Олександр БЕРЕЖАНСЬКИЙ, кандидат наук з фіз. виховання і спорту

Інноваційний підхід до вирішення традиційної проблеми – таким був методологічний лейтмотив I Всеукраїнської науково-практичної конференції "Фізична культура дітей та молоді на сучасному етапі: досвід і перспективи", що підготовлена науковцями Рівненського державного гуманітарного університету спільно з їх колегами зі Східноєвропейського національного університету ім.Лесі Українки, Інституту проблем виховання НАПН України та Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти і проходила на базі РДГУ. На пленарному засіданні її учасників вітали співголови оргкомітету, ректор РДГУ, професор Р.М.Постоловський та ректор РОІППО, доцент М.А.Віднічук.

Учасники пленарного засідання заслухали доповіді провідних науковців галузі фізичного виховання та спорту з НУ фізичного виховання і спорту України, Всеукраїнського центру фізичного здоров'я населення "Спорт для всіх", Інституту проблем виховання НАПН України, Львівського державного університету фізичної культури, Прикарпатського НУ ім.Василя Стефаніка, Східноєвропейського НУ ім.Лесі Українки та

Вінницького ДПУ.

Для роботи в секційному режимі було представлено майже 200 наукових повідомлень, серед яких шість належать нашим науковцям. У секції "Професійна підготовка фахівців фізичної культури та спорту" було представлено дослідження викладача-методиста К.Г.Єрусалимець "Інноваційна методика як основа професійної діяльності". Члени секції "Науково-методичні основи фізичного виховання різних верств населення" ознайомились з науковою розвідкою асистентів кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання О.М.Гурковського та О.О.Ястремського "Аналіз функціонального стану гімназистів в умовах різних навчальних навантажень", заслухали наукове повідомлення кандидата наук з фізичного виховання та спорту В.В.Слюсарчука та його колеги, асистента цієї ж кафедри С.В.Сиротюка – "Особливості програмування занять з покращення фізичного стану дітей 8 – 10 років у процесі фізичного виховання". У цій же секції сказали своє слово педагоги коледжу І.О.Олійник та К.Г.Єрусалимець ("Фізичне

виховання і спорт як засіб змістовного дозвілля студентської молоді") та представники молоді інститутської науки Т.В.Кіркова ("Професійно-прикладна фізична підготовка студентської молоді") та Г.М.Леськів-Бондарчук ("Фізичне виховання в сім'ї").

За матеріалами конференції буде опубліковано Збірник наукових праць.

Марія ІВАЩУК, власкор "Замку"

Наш інститут підтримує дружні зв'язки з навчальними закладами Тернопільської, Хмельницької, Львівської, Рівненської та інших областей України. Ще не стерлася в пам'яті тепла і щира зустріч з викладачами та студентами Дубенського педагогічного коледжу, а ми вже відгукнулися на запрошення колективу Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'ячука, де наш інститут презентували народний художній вокальний ансамбль "Калина" (керівник О.С.Новик) – з концертною програмою та студенти факультету фізичного виховання – для дружніх зустрічей із футболу та баскетболу. Організаторами поїздки виступили викладачі коледжу К.Г.Єрусалимець, І.О.Олійник та О.С.Новик, котрі завжди знаходять нові дружні проекти, щоб дати студентам можливість помірятися силами й обмінятися творчими надбаннями.

Нашу делегацію зустріла проректор з виховної роботи МEGУ Н.А.Терновик, котра відразу провела необхідні організаційні заходи: студенти-фізкультурники проводили поєдинки на відкритому майданчику спортивно-оздоровчого комплексу імені В. Завацького, а концерт пройшов в актовому залі корпусу №2.

Ведуча святкової програми Тетяна Рарок запросила до слова викладача-методиста КОГПІ ім. Т.Шевченка І.О.Олійник, яка представила наш навчальний заклад. Першим концертним номером був сольний виступ Шевчук Наталії із пісню "Кришталева вода". Ансамбль "Калина" довершено виконав пісні "Чу-

дова дівчина" та "Стоїть дівча", які глядачі слухали затамувавши подих. Романтичний настрій принесли ліричні твори "Любов на-

стала", "Кохання-вітер", "Я у тебе одна", "Листопад", "Назустріч долі" та "Не спить кохання".

Запальною зимовою іскринкою спалахнув танець "Зима" у виконанні студенток 41-Мк групи. "Чарльстон" також додав емоційної "родзинки" і викликав приємні посмішки глядачів.

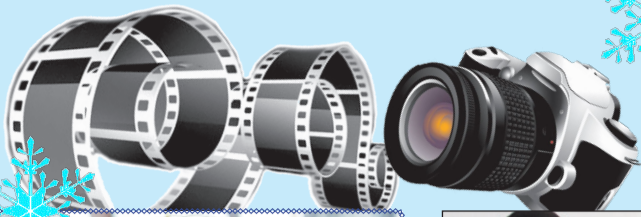
Весь концертний репертуар був насичений поетичними рядками, що довершили виступи наших студентів. На завершення прозвучала пісня "А ми бажаєм вам добра", яку глядачі супроводжували бурхливими аплодисментами.

Зі щирими словами від господарів виступила декан факультету здоров'я, фізичної культури і спорту, кандидат педагогічних наук, професор Л.А.Завацька, яка відмітила, що міжфакультетська співпраця наших ВНЗ уже триває десять років. Викладачі гуманітарного факультету, які викладають на спеціальності "Фізичне виховання" в Кременці, навчаються в аспірантурі спортивного факультету в Рівному. Також регулярно відбувається обмін досвідом між викладачами фізичної культури, які беруть участь у семінарах, та студентами під час наукових конференцій. Декан подякувала за такий чудовий творчий подарунок і пообіцяла, що у майбутньому дороги КОГПІ та МEGУ обов'язково будуть перетинатися, а їхні студенти також готують для нас приємний сюрприз...

Така доброзичлива атмосфера настільки захопила усіх, що після концерту ми вирішили прогулятися чудовим вечірнім містом, яке постало, як казка, доповнена цікавими розповідями О.С.Новик.

Поїздка до Рівного підвищила рейтинг нашого ВНЗ і подарувала нам нових друзів.

Фото Петра ДАНИЛУКА

ЗИМОВИЙ

АНДРІЇВСЬКІ ВЕЧОРНИЦІ

Сергій КОЛИСЕЦЬКИЙ,
власкор "Замку"

День Андрія Первозванного — одне з улюблених передновісних свят, яке завжди віщує початок веселощів та містично-інтригуючих ритуалів. Святий Андрій поспішав до нас зі справжньою сніжно-морозною, по-зимовому чудовою погодою та веселим настроєм і, звичайно, не міг оминати нашого інституту. Студенти природничо-технологічного факультету на чолі з деканом Ольгою Дух організували і провели незабутні Андріївські вечорниці.

Ведуча Мар'яна Маліновська разом зі щедрою господинею Людмилою Балагудою

Жартівливе молодіжне товариство звеселяло присутніх на вечорницях жартівливими українськими піснями, а їх різнобарвне національне вбрання радувало око.

Закінчилося святкування частуванням смачними варениками зі сметаною, пампушками та запашними пиріжками. Пригощали присутні і калитою. Учасники вечорниць та гості свята з гарним настроєм і масою яскравих вражень розходились додому, і кожен залишив у

вітали гостей і запрошували до своєї привітної оселі. Дівчата, як і годиться цього вечора, гадали на свою щасливу долю та на майбутнього чоловіка: кидали чоботи через хату, витягували з макітри записки з іменем судженого. А ще вони прислухалися до порад Циганки (Марії Якимішиної), яка зі знанням своєї справи майстерно ворожила хлопцям і дівчатам.

Хлопці співали, танцювали та жартували. А тоді всі разом калиту кусали. З-поміж гурту обрали жартівника «писаря», який змішив кожного, хто, підстрибнувши на рогачі, намагався відкусити шматок підвішеного коржа. Того, хто засміявся, мастили сажею. З цієї роллю успішно справився Андрій Меленчук.

серці незабутні спогади про дивовижні зимові традиції нашого народу.

ФОТОВЕРНІСАЖ

УСІМ ДІТЯМ ПОТРІБНЕ СВЯТО

Тетяна КЛИМ'ЮК, власкор "Замку"

Дітей менш від усього хвилюють проблеми дорослих. Вони знають одне: коли приходить Святий Миколай, то не з порожніми руками (і рідко до кого з різочкою), а приносить їм такі бажані подарунки. Напередодні свята свої листи до Святого Чудотворця діти передають мамою чи татом. Та як же боляче малюкам, які позбавлені материнської та батьківської любові! Проте, як кажуть в народі, світ не без добрих людей. Студенти факультету іноземних мов за підтримки викладачів Ірини Лизун та Ольги Цьмух провели благодійну акцію для дітей-сиріт Кременецького санаторію. Під час традиційних передріздвяних заходів, що супроводжувалися колядками англійською та німецькою мовами, студенти продавали глінтвейн, гарячий шоколад і печиво, а за вилучені кошти купили подарунки своїм маленьким підопічним. До акції милосердя долучились і викладачі. Вони приносили дитячий одяг, солодощі, домашню випічку та інші необхідні речі, щоб діти змогли відчувати радість від зимових свят.

УРОК МИЛОСЕРДЯ

Мар'яна МАЛІНОВСЬКА, власкор "Замку"

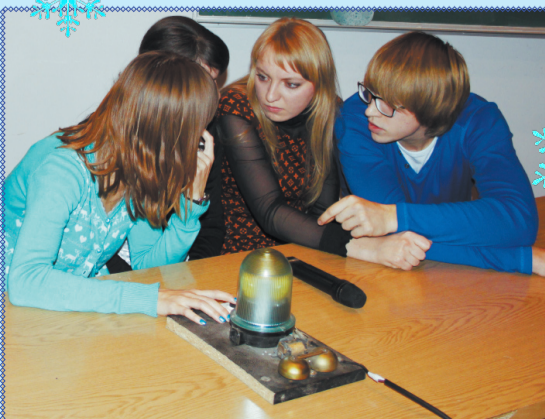
Для третьокурсника факультету "Фізичне виховання" Дмитра Динюка цей прохолодний ранок не віщував нічого особливого. Проте він виявився не зовсім звичайним, бо довелося випробувати себе у ролі представника служби порятунку, проявивши чуйність та милосердя: разом з викладачем кафедри біології та загальної екології О.В.Тригубою вони знайшли пораненого голуба, який жалісно кричав від нестерпного болю і без відчуття страху тягнувся до людських рук, благаючи про допомогу.

Коли перша медична допомога була надана, голуба віднесли до інститутської оранжереї. Проте зраненій пташині, крім лікування, потрібне було спілкування і тепло людських рук, тому своєрідне "шефство" над нею взяли студентки 21-Б групи Юлія Проказюк, Наталя

Мартинюк та Ірина Висоцька. Із дня в день вони піклувалися про свого пернатого друга, прискорожуючи його одужання. Голуб уже пробує самостійно літати, але дівчата не випускають його на волю в очікуванні потепління. А ще... їх мучить дивне протиріччя: якось не хочеться розлучитися з цією маленькою беззахисною істотою, до якої прикипіли душою.

НАШІ ПУБЛІКАЦІЇ

СВЯТО ХРАМУ КНИГ

Нове видання "Технологія деревообробного ремесла", що одержало Гриф "Рекомендовано Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів" — плід творчої співпраці науковців нашого інституту та Дрогобицького ДПУ ім. Івана Франка. Авторський колектив очолював професор університету Л.В. Оршанський; серед авторів — кандидат педагогічних наук, доцент **М.С. Курач**, асистент кафедри теорії та методики технологічної освіти **В.Ю. Цісарук**. У книзі розглядаються питання, пов'язані з будовою деревини та її властивостями, розкривається зміст основних технологічних операцій у деревовиробництві й особливості техніки декорування виробів з деревини, зокрема, виготовлення традиційних декоративно-ужиткових предметів. Видання адресоване студентам напряму підготовки "Технологічна освіта", вчителям технологій ЗОШ, викладачам деревовиробництва.

Науковий журнал Інституту народознавства НАПН України "Народознавчі зошити" опублікував статтю заслуженого працівника освіти України, кандидата педагогічних наук, доцента кафедри педагогіки вищої школи **Д.М. Скільського** "Технічні прийоми художньої обробки деревини". У статті розглядається методика вивчення художньої обробки деревини в традиціях гуцульського різьблення та інкрустації, аналізуються найбільш уживані орнаментальні мотиви плоского різьблення на дереві. Автор робить висновок, що мотиви орнаментів гуцульської різьби на дереві та інкрустації можна з успіхом застосовувати для декоративного оздоблення різноманітних предметів побуту, сувенірів, іграшок тощо.

Збірник наукових праць Переяслав-Хмельницького ДПУ ім. Григорія Сковороди "Гуманітарний вісник" публікує аналітичні дослідження науково-педагогічних працівників нашого інституту. Тематичний випуск "Болонський процес і перспективи вищої освіти в Україні, Європі та світі" містить статтю кандидата психологічних наук, доцента **М.Б. Боднар** "Етнопсихологічні особливості інтеграції української вищої школи до європейського освітнього простору". Випуск "Психолого-педагогічні та організаційні умови запровадження європейських стандартів вищої освіти в Україні" пропонує наукові дослідження доктора педагогічних наук, доцента **В.Є. Бенери** "Модернізація самостійної роботи студентів засобами інтерактивних технологій", кандидата педагогічних наук, старшого викладача кафедри психології **В.М. Мартинюка** "Психологічна культура у професійному становленні особистості", а також асистента цієї ж кафедри **М.В. Голоти** "Психологічні аспекти формування духовності особистості у підлітковому віці". У тематичному випуску "Послідовність загальної середньої та вищої освіти як європейський стандарт" помістили свої статті ще двоє членів кафедри психології: асистент **Н.Б. Бабій** розкриває "Етнопсихологічний аспект впливу сім'ї на формування етнічної свідомості особистості дошкільника", а її колега **В.П. Назарук** — "Закономірності формування екологічної свідомості школярів у процесі вивчення природничих дисциплін". Тематичний випуск "Наукового збірника "Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору" містить статті більш як 500 науковців з України, Росії, Польщі.

У збірнику матеріалів II Всеукраїнської студентської наукової конференції "Фізична культура, спорт і здоров'я", що проходила на базі Харківської державної академії фізичної культури, опубліковані тези доповідей студентів і магістрантів ВНЗ України, серед яких — результат дослідницької роботи студентки 51-Ф групи факультету "Фізичне виховання" **Галини Кедріч** "Динаміка розвитку фізичної підготовленості дітей 8–9 років" (науковий керівник — кандидат наук з фізичного виховання та спорту В.А. Голуб). На основі проведених тестів і аналізу одержаних даних автор робить висновок: у кожному віковому періоді спостерігається гетерохронність у розвитку фізичних якостей дітей, на що повинні звернути увагу вчителі фізичної культури, тренери при плануванні роботи з фізичного виховання.

"Освіта і культура Волині: історія та сучасність" — тематика I Всеукраїнської науково-практичної конференції, проведеної на базі Луцького НТУ, за матеріалами якої видано однойменний науковий збірник, що містить результати теоретичних досліджень наших науково-педагогічних працівників. Кандидат історичних наук, доцент **О.Г. Соловей** представляє тему "Міграційні рухи на Волині через радянсько-польський кордон у міжвоєнний період (1919–1939 рр.): джерельна база дослідження", в якій доводить, що широка джерельна база сприяла поглибленому вивченню різноманітних сторінок життя етнічного населення та іммігрантів у силізовому полі тоталітарних режимів, що існували на Волинських землях. Його колега **В.П. Мазурок** публікує статтю "Німецька окупаційна політика у сфері освіти на Волині в 1941–1944 рр.", де ілюструє, що німецька освітня політика на окупованих територіях не допускала росту чисельності національно свідомої інтелігенції, а тому першим об'єктом репресій ставала саме ця категорія населення. В розділі "Історичні постаті Волинського краю" кандидат історичних наук, доцент **І.Б. Скакальська** подає дослідження "Роман Бжеський і Кременеччина", в якому характеризує Р.Бжеського як всебічно розвинутого інтелектуала, патріота, представника національної еліти.

У залі Гуго Колонтия нашого інституту відбулась читачка конференція, присвячена педагогу і бібліотекарю Волинського ліцею, а згодом — імператорського Університету Св. Володимира в Києві, одному з перших бібліографів в Україні Павлу Йосиповичу Яковському. Захід організовано і проведено працівниками бібліотеки (завідувач Юлія Стрельчук) спільно з кафедрою педагогіки нашого інституту (завідувач Любов Кравець).

Історичні довідки гармонійно перепліталися з поетичними словами студентів-друкукурських факультету іноземних мов у музичному супроводі струнного квартету викладачів під керівництвом Тетяни Дубової. Присутні отримали цікаву інформацію про книгозбірні Давнього Єгипту, Риму, Франції, Італії, про зародження і розвиток бібліотек у Київській Русі, про появу перших книг, їхній вигляд і процес виготовлення, про нелегку і відповідальну професію бібліотекаря, про історію розвитку та колективів бібліотеки нашої альма-матер і найголовніше — про того, хто стояв біля витоків бібліотечної справи попередників нашого навчального закладу зокрема та України в цілому, хто є одним з багатьох, які навіки прикипили серцем і душею до Храму Книги.

ОДИН ІЗ ПЕРШИХ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПІ

Раїса ПАСІУЛА

Ім'я бібліотекаря П.І. Яковського пов'язано з найкращими сторінками історії бібліотечної справи України. Поляк за походженням, він усю своє життя присвятив бібліотеці Волинського ліцею, а згодом — імператорського Університету Св. Володимира в Києві. Народився Павло Йосипович 1781 року в Краківському воєводстві, у тій частині, що належала до Галичини. 1801 року закінчив Волинське (Кременецьке) повітове училище на Волині, де впродовж 1801–1805 рр. обіймав посаду вчителя французької мови та етики 4-х класів. Своїми здібностями привернув увагу таких визначних діячів Південно-Західної Волині, як Гуго Колонтай і Тадеуш Чацький. Г. Колонтай залишив у спадок Яковському свою бібліотеку, а Т. Чацький призначив його бібліотекарем Кременецької гімназії на громадських засадах. Після перейменування школи на лицей Яковському було доручено викладати курс загальної граматики та бібліографії з вересня 1804 рр.

Ще 1803 року в проєкті Кременецької гімназії було передбачено "бібліографічний відділ", а у статуті гімназії — викладання курсу бібліографії чи книгопису. Причому до Павла Йосиповича вітчизняна наука ще не мала свого власного курсу з бібліографії, не була навіть окремою історичною дисципліною. Правда, П. Яковський у своїх викладацьких планах називав свій курс лекцій не бібліографія, а бібліологія (цей термін ввів на початку XIX ст. бібліотекар Габріель Пеньо, який у 1802–1804 рр. видав "Тлумачний словник з бібліології"). Російський вчений М. В. Здобнов у книзі "История русской библиографии" у розділі "Библиография в начале века" відніс праці П. Яковського до не висвітленого в літературі бібліографічного почину, що вплинуло на подальший розвиток бібліографії в Україні. Український книгознавець І.І. Корнейчик звернув увагу, що свій курс П. Яковський читав у той час, коли лише зароджувалась бібліографічна освіта в західноєвропейській практиці.

Оскільки П.І. Яковський займався науковою роботою, що полягала в теоретичній та практичній розробці питань книгознавства, бібліотекознавства та бібліографознавства, результати його досліджень знайшли відображення у рукописних працях, частину з яких на сьогодні втрачено. Згадку про лекційний курс Павла Йосиповича знаходимо в бібліотечних словниках, енциклопедіях та наукових працях деяких вчених-істориків. План курсу бібліології П. Яковського вперше опубліковано в 1936 р. У перекладі російською цей план, що був призначений для викладання бібліології у Кременецькому лиці, вперше було опубліковано старшим викладачем Вільнюського державного університету імені В.Капсукаса Р.І. Розет у журналі "Советская библиография". Читаючи план курсу, можна зробити висновок, що П. Яковський включав у термін "бібліологія" всі книгознавчі, бібліотекознавчі та бібліографознавчі питання. Причому була відсутня межа між суміжними галузями знань. Бібліографія ним трактувалася як сукупність знань про організацію та ведення бібліотек, до якої фактично включені питання з інших суміжних дисциплін: археології, історії літератури, книготорговельної справи тощо. У статті Г.І. Ковальчук "Книгознавча концепція П.І. Яковського" використано попередні плани курсів наук, що викладалися в Кременецькому лиці, та "План расположения библиотеки Волинского лицея".

На жаль, отримати професорське звання П. Яковському завадила зайнятість бібліотечною роботою. Завдяки його величезній кропіткій праці бібліотека Волинського ліцею сформувалася практично з нічого за рахунок дарувань та купівлі великих бібліотечних зібрань польських магнатів та шляхти, які підтримували створення нового осередку елітарної освіти. Після заснування бібліотеки Імператорського Університету Св. Володимира, основу якої склала бібліотека Волинського ліцею, він став першим її бібліотекарем.

З Яковським, згідно зі штатним розкладом, працювали секретар та два помічники. На нього лягли всі труднощі перевезення книгозбірок з Кременця до Києва, зберігання книжкового фонду в коморах на Печерську та Подолі. Крім виконання щоденних обов'язків бібліотекаря, він брав активну участь у поділі майна бібліотеки колишнього Віленського університету (1835 р.), в отриманні фондів бібліотек колишніх василіанських монастирів (Канівського, Уманського, Лисянського) та розподілі непотрібних для університетської бібліотеки книг із цих зібрань між училищами Київського навчального округу. Будучи співавтором першої бібліотечної інструкції 1837 р., П. І. Я-

ковський запропонував карткову форму каталогів, обґрунтував необхідність мати в бібліотеці алфавітний, систематичний, предметний, топографічний каталог, а також виступав за створення каталогів у відповідності до бібліографічних особливостей видань (каталогів рукописів, інкунабул, рідкісних та цінних видань); відстоював необхідність аналітичної обробки документів і склав власну бібліотечну класифікацію; брав участь у розробці правил утримання бібліотек гімназій та повітових училищ Київського навчального округу, розпочав роботу зі створення друкованого систематичного каталогу, ініціювавши складання так званих "цидулок" — бібліографічних записів на картках на кожному бібліотечному книжку з обов'язковою перевіркою наявності самої книги на полиці. Розподіливши усі книги за власною системою, яка, на жаль, не була застосована в бібліотеці, П. Яковський так і не побачив друкованих каталогів. Він розробив і бібліографічний опис документів, що надійшли в бібліотеку університету. Це видно з опису книг, що надійшли до університетської бібліотеки, де література записувалася з "дипломатичною точністю", тобто робився детальний бібліографічний опис, за яким можна було ідентифікувати будь-яку книгу.

Крім того, у складі бібліотеки Імператорського Університету Св. Володимира певний час знаходився нумізматичний кабінет, завідуванням яким також лягло на плечі П.І. Яковського. До складу кабінету, який тоді ще називався "мінц-кабінет", входила колекція монет, що була зібрана ще у Волинському лиці. В 1835 р. університету було передано 173 екземпляри монет, а інша значна частина колекції, що складалася з цінних монет та медалей, потрапила до Віленського університету, який у 1837 р. було ліквідовано, а до Університету Св. Володимира потрапило відразу дві колекції: з ліквідованого закладу — в кількості 2 783 монети і медалі, серед яких 848 стародавніх монет, 238 медалей новітнього часу, 1 459 монет новітнього часу, 238 інших екземплярів та 19 939 екземплярів монет і медалей колишнього Волинського ліцею. Обидві колекції заради безпеки були розміщені в кімнаті університетського казначейства й охоронялись

військовим караулом під безпосереднім наглядом професора М.Ю. Якубовича. Одночасно було отримано три каталоги цих колекцій: каталог початкової кременецької колекції, складений відомим польським істориком і письменником, єпископом Яном Батістом Альбертанді; каталог, складений у Кременці до відправки колекції у м. Вільно, і каталог Віленської колекції, складений місцевими хранителями.

1834 року попечитель Київського навчального округу Є.Ф. Брідке розпорядився передати Університету колекції колишніх Луцької гімназії, ліквідованого Уманського василіанського монастиря і Уманського повітового училища, у складі яких були нумізматичні кабінети. З колекції Луцької гімназії було відібрано 239 екземплярів, з колекції Уманського повітового училища — лише 386 екземплярів з 1545. Ці колекції були отримані в 1836–1839 рр. Колекція нумізматичного кабінету Уманського повітового училища, опис екземплярів якого містився в двох зошитах польською і російською мовами, складалася з 1 493 монет, 47 медалей та 7 барельєфів.

Восени 1838 р. Рада Імператорського Університету Св. Володимира вирішила відокремити нумізматичний кабінет від бібліотеки і зробити його окремим самостійним учбово-додомним закладом. Але нумізматичний кабінет ще до 1852 р. залишався підпорядкованим бібліотекареві університету. На початок 1840 р. ним було складено систематичний каталог на ці колекції, який являв собою їх науковий опис обсягом 11 томів: 9 томів — опис колекції Волинського ліцею і 2 томи — колекції Віленського університету. П. І. Яковський заклав основи підручної бібліотеки при нумізматичному кабінеті. Найціннішою книгою став придбаний 1840 року рідкісний нумізматичний твір Mionnet T.E. "Atlas de geographie numismatique, pour servir a la Description des medailles antiques grecques et romaines".

24 травня 1845 р. П. І. Яковський помер. Він був видатним представником бібліотечної справи в Україні, який хоча і не реалізував свого наукового потенціалу в публікаціях, але залишив значний науковий спадок. Ім'я Павла Йосиповича Яковського, безперечно, пов'язане з найкращими сторінками історії бібліотечної справи України.

Фото Петра ДАНИЛЮКА

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БОТАНІКИ Й ЕКОЛОГІЇ

Саме таку назву носила Міжнародна конференція молодих учених, що проходила на базі біологічного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет» спільно

з Інститутом ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України (м.Київ).

Голова оргкомітету конференції – член-кореспондент НАН України, доктор біологічних наук Є.Л.Кордюм, співголова – в.о. декана біологічного факультету, кандидат біологічних наук, доцент О.Б.Колесник.

Відкриття наукового форуму відбулося в актовому залі Інституту економіки та міжнародних відносин. Під час конференції працювали 5 секцій: "Альгологія, мікологія, бріологія та ліхенологія", "Систематика та флористика судинних рослин", "Екологія рослин та фітоценологія", "Експериментальна ботаніка" і "Дендрологія та декоративне садівництво".

Активними учасниками конференції стали молоді науковці нашого інституту, студенти 31-Б групи й асистент кафедри біології та загальної екології Оксана Гурська, котрі презентували наукові повідомлення: "Алелопатична активність післяживних решток *Pyrethrum coccineum* (Willd.) Worosch" (автор і доповідач – О.В.Гурська); "Динаміка накопичення органічних кислот в онтогенезі *Pyrethrum coccineum* (Willd.) Worosch" (співавтори: І.Бесарабчук, О.Плескач, О.В.Гурська; доповідач – Інна Бесарабчук); "Дослідження вмісту танінів у післяживних рештках видів роду *Pyrethrum* Zinn" (автори: А.Штогун, І.Начичко, О.В.Гурська; доповідач – Андрій Штогун).

ЗУСТРІЧ ЗІ ШКОЛЯРАМИ

У рамках реалізації програми "ВНЗ – сільська школа" викладачами кафедр біології та загальної екології і методики викладання біології та екології було організовано зустріч учнів Горинської, Попівецької та Кременецьких №№ 1, 2, 3 ЗОШ із завідувачем цієї кафедри, доктором біологічних наук, академіком В.І.Чопиком, який є автором першого видання "Червоної книги Української РСР" (1980) та співавтором першого (1978) і другого (1984) видання "Красної книги СРСР".

Володимир Іванович розповів про причини виникнення та особливості підготовки Червоної книги, про відмінності I, II та III томів цього видання, про заходи щодо збереження рідкісних і зникаючих видів живої природи.

Під час зустрічі було організовано презентацію книг, серед яких представлені три томи Червоної книги України, навчальна та науково-популярна література про рідкісні та зникаючі види рослинного та тваринного світу.

Учні та вчителі мали змогу погортати сторінки Червоної книги, яка є основним документом, де містяться узагальнені відомості про сучасний стан видів тварин, птахів і рослин України, а також ознайомилися з навчально-матеріальною базою природничо-технологічного факультету інституту.

Для юних гостей було підготовлено презентацію приготування та дегустацію чаїв із лікарських рослин, вирощених студентами на навчально-дослідних ділянках нашого ВНЗ.

ГУРТОК ЖУРНАЛІСТИКИ ДІЄ!

При редакції газети "Замок" розпочав роботу гурток "Юний журналіст", три секції якого відвідують понад тридцять студентів педагогічного коледжу та інституту. Керівник гуртка – редактор відділу студентської молоді Валентина Кашук. Робота гуртківців спрямовується насамперед на оволодіння сукупністю знань про принципи й особливості журналістської діяльності, про специфіку відносин у медіа-сфері та правила і закони виробництва інформаційної продукції. Разом з тим вони оволодівають навиками колективної діяльності та ділового спілкування, формами і прийомами індивідуального осмислення явищ і подій для підготовки медіа-матеріалів.

Визначальний вектор діяльності гуртківців – оволодіння "азами" роботи кореспондента масової газети, в тому числі друкованого органу, що висвітлює багатогранне життя освітянської сфери. Тут працюють гуртківці першої секції – "Медіакореспондент". Отримані теоретичні

знання та практичні вміння вони втілюють у репортажі та замітки про студентські будні та свята на сторінках газети "Замок". Серед перших успішних дописувачів – Тетяна Клим'юк, Анна Козачок, Андрій Дубас.

Приваблює юних журналістів і робота фотокореспондента, що складає зміст другої секції – "Фотожурналістика". Практичний результат їх навчання і перших творчих спроб – світлини та фотохудожні

роботи на сторінках "Замку", участь у конкурсі "Світ через об'єктив". Сергій Колісецький, Марія Івашук, Тетяна Гонтарук, окрім заміток, "засвітили" свої фотороботи в інститутському часописі, на фотовиставках, на сайті інституту в мережі Інтернет.

Найскладнішою, але й найбільш захоплюючою секцією стала для гуртківців "Тележурналістика": вивчення будови відеокамери, оволодіння методикою відеозйомки і технологією відеомонтажу захопили практично всіх юних журналістів, серед яких Володимир Клим'юк, Ірина Ворона, Світлана Стрихалюк вже спробували свої проекти в інститутській телемережі. Одну з останніх колективних робіт – відеофільм "Зерна правди Марії Адамович" – гуртківці представили на Всеукраїнський конкурс мультимедійних проектів "Врятувати від забуття".

СВІТ ПРИРОДИ РІДНОГО КРАЮ

Студенти 41-Б групи природничо-технологічного факультету Людмила Базильчук, Лариса Костюк та Ольга Хомин провели тематичну виховну годину "Чи знаєте ви рослинний світ рідного краю?" для учнів 7-х класів Кременецької ЗОШ-інтернату.

Мета заходу – розвиток пізнавального інтересу до природничих знань, формування екологічного мислення, виховання бережливого ставлення до природи рідного краю.

Програма включала проведення 9 конкурсів: "Конкурс емблем", "Розминка", "Чарівна скринька", "Бліцтурнір", "Упізнайте лікарські рослини", "Ромашка", "Домашнє завдання", "Упізнайте листок" та "Чи знаєте ви рослини Кременецьких гір?".

У конкурсах брали участь команди "Орхідея" (7-А клас, капітан Анастасія Третяк) і

"Королі природи" (7-Б клас, капітан Софія Ржевувка).

Оцінювали результати конкурсу журі у складі методиста педагогічної практики Н.І.Цицюри та Юлії Гутнік; технічне забезпечення здійснювала Ірина Гулік.

Перемогу здобула команда 7-Б класу "Королі природи" з результатом 40 балів, і лише на один бал відстала від них команда 7-А класу "Орхідея". А це означає, що практично обидві команди досить добре підготувались, активно змагались між собою, тому й отримали не лише гарний заряд енергії, нові знання, а й подарунки від організаторів конкурсу.

Такі заходи сприяють співпраці факультетів інституту з педагогічними колективами школи.

У БУДИНКУ ПОЕТА

Юліуш Словацький – один із відомих світових поетів доби романтизму. У Кременці збереглося чимало пам'яток, пов'язаних з його іменем: будинок Кременецького літературно-меморіального музею імені Ю.Словацького, де 200 років тому маленький Юліуш привів своє раннє дитинство;

приміщення колишнього Волинського ліцею, в якому його батько, Евзебіуш Словацький, викладав риторіку і поетику; Кременецька міська бібліотека, що носить ім'я поета; могила його матері Саломеї Словацької-Бекю на Туницькому кладовищі, а також вся дивовижна природа нашого древнього міста, якою так захоплювався молодий поет.

Студенти 11-А групи факультету іноземних мов нашого інституту (куратор О.В.Пасічник) не залишилися байдужими до цієї визначної постаті і відвідали Літературно-меморіальний музей Юліуша Словацького – будинок, де зустрічаються минуле і сьогодення. Крокуючи музейними залами, яких є аж вісім, ми

відчували на собі дух колишніх часів. Точні копії мейлів Словацьких, рідкісний клавикорд "Жираф", рояль "Калісія", оригінальна художня ро-

бота Юліуша Словацького "Імлистий ранок над морем" – все це та багато інших речей викликали неабияке захоплення у студентів.

Невимушено і цікавою була розповідь екскурсовода Оксани Михайлівни Зуб, яка донесла до наших сердець таку насичену інформацію про життя та творчість великого польського поета.

Юліуш Словацький народився в Кременці і назавжди залишив тут своє серце, про що красномовно говорять його чудові поезії.

ШКОЛА СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

В нашому інституті відбулась презентація Школи студентського самоврядування, яка реалізується Тернопільською обласною молодіжною громадською організацією "Спілка Молодіжного Самоврядування" за підтримки управління у справах сім'ї та молоді й управління освіти та науки Тернопільської ОДА.

Метою цього проекту є формування громадсько активної молоді як майбутньої генерації свідомих громадян та лідерів шляхом активізації їх діяльності в органах студентського самоврядування ВНЗ.

Перше заняття провели координатор Школи студентського самоврядування, голова правління ТОМГО "Спілка Молодіжного Самоврядування" Ігор Процик і проректор з виховної роботи інституту Микола Сиротюк. На засіданні Школи працювали представники студентського самоврядування інституту – члени студентської ради та профспілкового комітету студентів. Студентський самоврядний актив ознайомився з етапами й особливостями роботи Школи, з умовами участі у проекті.

Впродовж терміну дії проекту передбачалося проведення семінарів-тренінгів для 20 кращих представників ОСС ВНЗ області, які будуть відібрані на основі конкурсу анкет та співбесіди.

До проведення семінарів-тренінгів планується залучення експертів та фахівців в даній галузі, які працюють в Польщі, Білорусі, на всеукраїнському та місцевому рівнях. Наприкінці проекту студенти отримають Сертифікат учасника.

Сторінку підготувала редактор відділу студентської молоді Валентина КАЩУК
Фото активістів гуртка "Юний журналіст"

Вібке Паль,
Ірина Лизун

ЯК ТЕБЕ НЕ ЛЮБИТИ, КИЄВЕ МІЙ...

П'ятниця. Двадцять година. Усюди темно і холодно. Кременець, здається, вже спить. Лише ми готові подорожувати. Перші фото перед інститутом зроблено. Поїхали! Київ нас чекає! Дорога довга і туманна. Майже нічого і нікого не видно. Тільки ми — маленький пункт на географічній карті.

У поїзді бажання нових вражень не дає заснути. Але треба! О шостій у нас зустріч із самою Столицею!

Прибуття. Київ прокидається під аромат кави та запах маминих пиріжків.

Наша екскурсія почалася біля стін Володимирського собору, велич і краса якого відома в усьому світі.

Доторкнувшись до святині, продовжуємо наш екскурс до храму науки — Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Саме у таку туманну погоду його теракотові стіни набувають брунатно-червоного кольору сили та могутності знань. Відчуваємо гордість, оскільки

Олена Яремчук: Подорож — це завжди незабутні враження і відчуття. Ніколи не знаєш, що принесе тобі нове місто чи країна.

Київ запросив нас до себе цієї осені. Їдучи дорогою, я готувала себе побачити щось нове, оскільки в Києві я буду вперше. Побачене перевершило мої сподівання. Столиця зачарувала і залишила незабутні враження. А всі мої друзі лише доповнили цю атмосферу, наповнивши чудовим настроєм та піднесенням.

Кожному бажано відвідати чарівний Київ. Про це, я переконана, ніколи не пошкодуєте.

Катя Кот: Чим запам'ятовується славнозвісне студентське життя? Звісно ж, спільним відпочинком. Таку можливість надала нам екскурсія до Києва. Коротко кажучи, було файно. З'їздила б іще. Збираймо компанію!

Катя Червук: Наша поїздка до столиці була чудовою. Київ зустрів нас туманним ранком і приємною прохолодою. Ми відвідали багато визначних місць, почули цікаву інформацію про їх минуле. Особливо пам'ятним залишився вечірній Київ. Це справді фантастично, і це варто побачити. Ми весело провели час, а приємні та незабутні враження залишаться у пам'яті на все життя.

Аліна Крупенко: Лише один день у Києві, але цього було достатньо, щоб отримати багато приємних вражень та оглянути найвизначніші пам'ятки столиці. Найголовнішою була дружня атмосфера. Зібрались саме ті люди, які завжди привітні, щирі, які веселять. Усе було гарно сплановано. Екскурсивод також був приємний і зумів

університет та поряд із ним Національний ботанічний сад ім.М.М. Гришка — колиска нашої альма-матер.

Нарешті довгоочікувана Києво-Печерська Лавра, золотаві маківки якої впираються у рихле осіннє київське небо. Переступаючи важкі ворота, вдихаємо повітря, просочене ароматом святості. Але основне — небо: ніде у світі не можна побачити очі Бога так близько. Купаючись в небесному погляді, змиваєш весь попіл своїх гріхів. На території Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника знаходиться велика скарбниця українських коштовностей, найцінніша з яких — пектораль. Дівчата (звісно, подумки) її приміряли.

Майдан Незалежності, Хрещатик — перехрестя усіх доріг та людських дол. Тут відбуваються найвизначніші події у житті нашої країни. Скільки хвилин радості, гордості та торжества людської гідності бачили вони!

Завітавши до поставника щастя № 1, тобто до мистецької галереї Євгенії Гапчинської, розуміємо, що світ ангелів — серед нас...

Павутиння провулків від Майдану Незалежності приводить нас до етнокультурного триптиху: Михайлівського золотого собору, Андріївської церкви, Собору святої Софії, Золотих воріт — уособлення православної віри та історії нашої держави упродовж віків.

П'ята година. У цю пору вже темніє. Постіпаємо до Опер, щоб встигнути купити квитки на вечірній сеанс. Пошастило. У руках квитки на балет за участю Київ-модерн під керівництвом Раду Поклітару «Перехрестя». Під скрипковий концерт Мирослава Скорика на сцені вимальовувалась певна гуманістична символіка, яку глядач повинен розкрити сам.

Перепоєнні враженнями, продовжуємо вечірню прогулянку Хрещатиком — і на вокзал!

познайомити нас із Києвом. Поїздка дуже сподобалась і запам'яталась. Тому чекаю нагоди, щоб побачити нові цікаві місця та поспілкуватися із такими чудовими людьми.

Яна Мацішина: Проведений у Києві час був просто фантастичним. Ми відвідали багато визначних місць, після яких у нас залишилися радісні спогади. При нагоді з'їздила б ще раз. Дуже-дуже сподобалось!!!

Сергій Колісецький: Київ мене вразив куполами Києво-Печерської Лаври, величчю того, чого творцем є лю-

дина. Я із захопленням спускався в метро, роздумуючи, скільки часу, людей, техніки було затрачено на його будівництво.

Нові враження у Києві переслідували нас на кожному кроці: Києво-Печерська Лавра, Десятинна церква, Майдан Незалежності, Золоті Ворота... Цей список можна продовжувати і продовжувати.

Вразив нас також і торговий центр «Глобус» — магазин європейського зразка, поглинутий у землю, де знаходиться величний світ приємного проведення часу: кафе, світові бренди, фонтан.

Мені як фотографу було дуже цікаво спостерігати і робити знімки у нічний час, коли місто оживає.

Роман Цісарук: Київ — місто особливе. Не здивую, сказавши, що мене, як і багатьох інших, воно у першу чергу вразило своєю незабутньою архітектурою. Не очікував, що місто настільки сподобається! Печерська Лавра, Михайлівський собор, Андріївська церква, Софія Київська, Золоті Ворота, Майдан Незалежності — це все наддивовижно

красиво.

Особливо красиво у столиці ввечері, насамперед на Хрещатику. А весь Київ — просто казка. Місто створює неповторну атмосферу.

Може запевнити, що наша столиця — одна із найкрасивіших столиць Європи і світу! Ця поїздка запам'ятовується мені на все життя, адже це моя перша поїздка до «серця» України. Я сподіваюсь, що ще не один раз там побуваю.

Юлія ТКАЧУК

ЗАМКИ РІДНОГО КРАЮ

Нові подорожі і прогулянки завжди приносять задоволення і цим самим збагачують досвід людини. Юність — найкраща для цього пора. І саме те, що ми встигнемо побачити,

кинутий дерев'яний місточок. Лише величезний басейн позаду палацу потребує відновлення.

Пропоную поринути в історію будівлі коледжу, яка є справді загадковою та цікавою.

Вперше село Білокриниця згадується у 1438 році у грамоті князя Свидригайла. Тоді ці землі належали Кременецькому замку. У другій половині XVI с. Білокриниця переходить у власність князів Збараських, які зводять тут мурований замок. Після Збараських власниками замку стають князі Вишневецькі. Вони проживали тут близько кількох десятиліть. У 1606 році замок спіткало лихо: він був зруйнований татарами, але князь Юрій Збараський відбудував його. Восени 1705 року в замку перебував гетьман України Іван Мазепа.

У 1725 р. Урсула-Франциска з роду Вишневецьких вийшла заміж за Міхала-Казимира Радзивілла. Таким чином Радзивілли стали новими власниками замку.

Потім замок знову згорів, а згодом перейшов у власність поміщика Чосновського, який вклав багато коштів на його реставрацію. Споруда мала дуже високу вартість, через що власник змушений був її продати. Покупцем став російський граф Олександр Воронін. Купивши маєток, він вирішує влаштувати тут зразкове господарство. Все йому облаштувати не вдалось, але він суттєво поліпшує економічну ситуацію своїх маєтностей. Граф помер в 1890р. й був похований неподалік Білокриницького маєтку. За його заповітом, у 1892 р. тут відкрилася сільськогосподарська школа, і профіль навчального закладу зберігся до сих пір (зараз це — лісотехнічний коледж). До речі, разом із палацом Воронін передав державі на влаштування школи і 180 тис. карбованців, які він заробив на продажі лісу.

Зовні палац не змінювався з часів графа Вороніна, за

винятком внутрішнього інтер'єру. Лише у коридорах можна побачити готичні арки.

З цим навчальним закладом пов'язані долі багатьох відомих людей. Переважна більшість з них — це заслужені й авторитетні працівники сільського та лісового господарства. Проте є люди, які застосували свої здібності в інших галузях. Це, зокрема, академік Ігор Юхновський та відомий у всьому світі вчений-ентомолог, письменник О. Неприцький-Грановський, який став професором Міннесотського університету.

Створений тут музей поділений на три тематичні кімнати. Перша кімната присвячена історії навчального закладу, друга — національно-визвольному руху, а третя — народному побуту, куди увійшли автентичні національні ужиткові предмети.

Тут знаходиться також дендропарк, який утворює систему доріжок. Цікавим фактом є те, що у ньому є могутні дуби віком понад 300 років. В дендропарку можна зустріти й інші рідкісні види дерев: коркове дерево, ялиця, модрина, чорний горіх, каштан, дуб червоний. Центральна алея цього парку — Каштанова. На території навчального закладу є оранжерея, де студенти вирощують різні види саджанців і квіти. На прилеглій до коледжу території можна побачити рослини, занесені до Червоної книги України.

Цікава традиція навчального закладу: кожна група має свою ділянку, за якою доглядає. Студенти щотижня виходять на трудоводні. На згадку про себе кожна група випускників залишає якусь цінну породу дерев: одні — магнолію, інші — рододендрон або щось інше.

Справді, історія Білокриницького замку була такою цікавою для нас, що ми мимоволі поринули у той час. З розповіді екскурсивода Ельхана Керімова, заступника директора з виховної роботи, ми дізналися, що, незважаючи ні на які перешкоди, навчальний заклад жодного разу не припиняв навчання. По закінченню екскурсії ми обмінювалися своїми враженнями і фотографували серед чудового ландшафту.

будучи студентами, запам'ятемо на все життя. Нещодавно студенти 21-ДП групи разом з куратором Доманюк О.М. знайомилися з околицями Кременця. І серед мальовничих гір та надзвичайно цікавих місцин ми знайшли ще одну своєрідну перлину — Білокриницький палац.

Мальовниче село за декілька кілометрів від Кременця з романтичною назвою Білокриниця зустріло нас сонцем і легким вітерцем. Довколишню тишу порушував лише щебет птахів. Автобус зупинився пряминою біля красивої арки у неоготичному стилі. За нею виднілися білі вежі і бірюзові стіни палацу. Справжній замок англійських феодалів! Зараз у палаці таємного радника Київського генерал-губернатора, графа Олександра Вороніна — Лісотехнічний коледж. Подвір'я і будівлі — доглянуті й охайні. Гарно підстрижені дерева, мальовничі клумби. Трохи далі натрапляємо на невеличке прямокутне озерце з фігурками риби. У кожному з його кутів — по жабці. Через водойму пере-

Андрій ДУБАС, власкор "Замку"

У СТІНАХ ДУБЕНСЬКОГО ЗАМКУ

Для студентів нашого інституту часто організують цікаві подорожі по історичних місцях України. Цього разу під керівництвом проректора з виховної роботи М.В.Сиротюка та в супроводі екскурсовода ми побували в одному з "7 чудес України" — таємничому Дубенському замку.

Зізнаюся, що доволі моторошно було опускати у підвали замку, де зазвичай у ті далекі часи знаходились катівні. Надзвичайно похмуро і неприємне враження справив на нас "кат", який демонстрував зняття жакетів катуваних. Своєрідним "асистентом" у нього виступив наш сміливий і холоднокровний колега Назар Тімочко. Кожному з нас було вручено документ, так званий "Вирок", в якому описано досить цікаві розпорядження середньовічного інквізитора про поведінку відвідувачів під час перебування у замку та деякі види покарань за певні порушення...

Після цієї своєрідної подорожі у минуле ми піднялися до музею і оглянули тематичні виставки: "Нетлінна пам'ять віків" (археологія та древня культура), "Щит

і меч землі Дубенської" (воєнна історія та побут) і "Ой роде наш красний" (етнографія та

що демонструвала постаті відомих людей світу мистецтва, кіно та історії. Вони виконані

добряком Шреком, потиснути руку Президенту США, доторкнутися до корони принцеси Діани, заглянути в мудрі очі Ейнштейна, зашмирити з персонажами "Святої вечері", яка виготовлена з картини геніального Леонардо да Вінчі...

У фігур натуральне волосся (кожна волосинка "живлюється" окремо!), справжні очні протези, а також повна імітація людської шкіри. Віск для них готують із 17 компонентів. Він надмічний і витримує температуру від — 40 до + 40 градусів за Цельсієм. Видима лише воскова частина, не прикрита одягом. Решта виготовлена з легкого пластику, що спрощує транспортування. Але виливають фігури, звичайно, за ростом, формами і пропорціями оригіналу.

Навіть уявити важко, наскільки непросто бути творцем одного такого довершеного образу. Дізнаємося, що орієнтовна вартість такої скульптури 10 тисяч доларів.

Ми купили сувеніри на згадку про цю цікаву подорож і по дорозі додому вже

мріяли про нову екскурсію.

Фото Сергія КОЛИСЦЬКОГО

декоративно-прикладне мистецтво).

Та в музеї на нас чекало ще дещо дивовижне: тут проходила знаменита виставка воскових фігур із Санкт-Петербурга,

настілки тонко, що виглядають як живі. Одяг, елементи побуту, зброя лише доповнюють образи, створюючи досить природну ситуацію. Було дуже цікаво фотографуватися з майже живим

СПОГАДИ ПРО ЛІТО...

Роксолана МУСЬКО

Група студентів нашого інституту на чолі з кандидатом педагогічних наук, доцентом кафедри педагогіки Н.В.Приймас успішно виступили на Четвертій міжвузівській науково-практичній конференції студентів та молодих учених "Виховання, освіта, менеджмент, філософія, право: історичний аспект", що проходила влітку в Євпаторійському інституті соціальних наук Республіканського ВНЗ "Кримський гуманітарний університет".

Та як приємно після напруження та хвилювання під час конференції відпочити в таких неповторних курортних куточках України!

Найперше нас зустріла Стара частина Євпаторії, так званий "Малий Єрусалим", де середньовічні житлові квартали межують з храмами різних релігій, етнографічними центрами і ресторанчиками у східному стилі. Ми відвідали надзвичайно цікаві музеї і старовинні храми.

Брама дров'яного ринку — це і музей, і кав'ярня, де пропонують каву, приготувану

ну за особливими рецептами, та смачні східні солодощі.

Поряд стоїть тежкіє дерев'яні — обитель мусульманських ченців, на базі якої відкрито музей. Далі — одна з найяскравіших євпаторійських пам'яток — мечеть Джума-Джамі — чудовий зразок мусульманської архітектури XVI століття, що була однією з головних у Кримському ханстві.

Неподалік мечеті — Собор святого Миколая — величний православний храм, зведений у 1898 році у візантійському стилі. Відкрито для відвідування і караїмські кенаци — молитовні заклади караїмів.

Наступна подорож — чорноморським узбережжям Південного берегу Криму — до "Ластівчиного гнізда". Ця чудернацька споруда у вигляді середньовічного лицарського замку, що височіє на скелі, є своєрідним символом Криму. Зі скелі відкривається вид на море і Кримські гори: гора Аю-Даг (Ведмідь-гора), скеля Парус, гора Ай-Петрі.

Далі — набережна Ялти — візитівка міста й усього Південного узбережжя Криму,

звідки милуємось чудовою панорамою гір, безкрайніми морським просторами, кораблями, що заходять у порт.

Попереду — Бахчисарай з Чанським палацом-музеєм — колишньою резиденцією кримських ханів, печерне місто Чуфут-Кале — унікальний пам'ятник середньовічної історії та культури, що виник у V — VI століттях. Засноване воно сарматським племенем аланів. Тут знаходиться мавзолей Хаджи-Гірея — засновника Кримського ханства. Нині є діючим один з найстаріших в Криму Свято-Успенський монастир, заснований монахами — вихідцями з Візантії в далекому VIII столітті.

Незвичне поєднання степового та морського повітря, чудові піщані пляжі, тепла, сонячна погода і подих середньовічної східної культури — все це назавжди залишиться в пам'яті разом із щирою вдячністю до господарів конференції, що відкрила шлях до нових наукових і дружніх контактів.

Вікторія ШАРГОРОДСЬКА

Вже зима... Як швидко лине час... І залишилися лише спогади про ті гарні дні, які ми провели у літніх таборах.

Для кожного з нас як майбутніх педагогів — це неабиякий досвід для подальшої роботи з дітьми, та не лише педагогічний, а й життєвий досвід, адже у літньому таборі ми пройшли школу спілкування, школу такого шаленого, непередбачуваного й позитивного світу Дитинства!

Практику у літніх оздоровчих таборах проходили студенти тепер уже четвертих курсів факультетів мистецького, педагогічного та фізичного виховання. Базами нашого активного "відпочинку" стали

Найбільша частина студентів вирушила до моря: мабуть, сподівалася відпочити під

якій ми завдячуємо за багаж знань, переданий педагогічний досвід, творчий підхід до нашої

підготовки, а також талант організатора яскравих, захоплюючих дійств для шкільництва. Це допомогло нам перевірити на практиці свої педагогічні здібності, свої таланти, креативні можливості, додало впевненості у власних силах.

Після всіх настанов, схвилювані відповідальністю і зобов'язаннями, які ми "навантажили" нас викладачі, ми вирушили у дорогу. І табір наші сподівання оправдав!

Ми спостерігали за щасливими, безтурботними дітьми — і хотіли повернутися у дитинство. Особливо цікавими для наших вихованців були музичні, спортивні конкурси, змагання, де потрібно було виявити свої таланти, фантазію, уміння. Тому й ми відчули необхідність хореографічної, музичної підготовки — для студентів факультету фізичного виховання, і навпаки — фізичної підготовки для майбутніх вчителів музики, образотворчого мистецтва.

На підсумковій конференції, яка відбулась у вересні, ми ніби знову поринули у табірне життя. Кандидат педагогічних наук,

доцент С.М.Корнієнко провела її у формі парадом: кожна група презентувала свої табірні

загони, девіз, пісню, атрибутику, а також один день із життя табору.

Старости груп Настя Плескач, Світлана Захарчук, Павло Шелюк і автор цієї замітки поділилися своїми враженнями та побажаннями. Всіх об'єднувала одна думка: табір — це окремий світ дитинства, в який хочеться повертатися знову і знову...

табори "Супутник" АР Крим, "Лісовий" Буцацького району, пришкільні табори за місцем проживання, Кременецький санаторій.

сонцем або ж відшукати романтику, якої часто бракує у студентських буднях... А відшукали — сонце дитячих сердець, море захоплених очей, вітер позитивних емоцій, що неможливо забути.

До роботи ми приступали впевнено, адже були озброєні необхідними теоретичними знаннями, практичними вміннями та всіма необхідними матеріалами, пройшли всі інструктажі, отримали настанови від завідувача практики і нашого викладача-методиста С.М. Корнієнко,

У НИХ НЕМА ЗЕРНА НЕПРАВДИ ЗА СОБОЮ...

Ніна Казьмірук

Старовинний Кременець славиться не лише своїми неповторними краєвидами, містично-легендарною історією тисячолітньої давнини та нескореним духом національно-визвольного руху останніх століть. Особлива

цінність цього невеличкого містечка Магдебургського права — нащадки відомих родин, які власними руками творили історію та культуру свого народу.

Напроти овіяної легендами Замкової гори, на крутому Туницькому провулку стоїть столітній будинок, де мешкає подружжя Георгія Івановича та Марії Пилипівни Адамовичів, до яких завітали члени гуртка "Юний журналіст" разом зі своїм керівником Валентиною Кашук, щоб познайомитись із представниками цього кременецького роду і почути живу розповідь про непростий історичний період із життя кременчан.

Дід пані Марії, Григорій Стецюк, був службовцем. Працював бухгалтером у казначействі. Григорій Федорович та Антоніна Тимофіївна виховали п'ятеро дітей, кожен з яких закінчив Українську приватну гімназію в Кременці.

Найстарший син Олександр, випускник Кременецької духовної семінарії та Варшавської духовної академії, був священником. Анатолій після місцевої вчительської семінарії одружився з полячкою, пішов до армії і загинув на фронті. Олексій навчався у Кракові. Потім працював листоношею. Про жакливі картини того часу дізнаємося з розповіді господині дому.

Коли в 1939 році до міста увійшли так звані "визволителі", ніхто не знав, як себе поводити, які ті радянські закони. А вони дуже швидко дали про себе знати. Щоб уберегтися від будь-яких заворушень зі сторони народу, влада найбрутальнішим і найжорстокішим чином вирішила "прибрати" всю прогресивну освічену молодь, яка могла б виявляти непокору і вести за собою інших. Як наслідок,

стіни Кременецької тюрми вже не вмщали в себе незліченних жертв. З молоддю поводитися просто по-звірячому: їх били, катували в підвалах, відрізали органи, виколювали та випікали очі, пронизували дроти кризь вуха, зв'язували по декілька чоловік колючим дротом і закопували прямо на подвір'ї, навіть не закопували, а заривали за допомогою трактора землею та гноєм. Багатьох засиляли до Сибіру.

Після зникнення наймолодшого сина Олексія Антоніна Тимофіївна шукала його серед цих понівечених тіл і не знайшла. Лише через декілька місяців він дав звістку з Комі АРСР, де перебував на засланні. Ні за що. Тільки тому, що молодий, освічений і українець. А це для радянських катів було найбільшою провинною...

Наймолодша з дітей Стецюків, Раїса Григорівна, після закінчення вчительської семінарії у Кременці все життя працювала вчителем місцевої середньої школи № 3. Випускниками цієї ж семінарії були й батьки Марії Пилипівни — Надія (друга дочка з сімейства Стецюків) та Пилип Мальченюк, дружба яких зародилася ще під час навчання в Українській гімназії, де їхнім одногрупником був відомий український письменник Улас Самчук.

На одній з експозицій Кременецького краєзнавчого музею зберігаються значки, печатки та штампи "Союзу українок", які у тривожно-трагічні післявоєнні роки, коли за найменшу приналежність до націоналістичних угруповань можна було поплатитися життям, Надія Мальченюк збрала і заховала так надійно, що згодом ніхто не міг знайти. І лише через 65 років під час викорчовування старезного куща жасмину на родинному подвір'ї викопали дорогоцінну знахідку. Не випадково ці реквізити як зв'язуюча ланка між поколіннями потрапили від матері до рук її дочки Марії, котра віддала знахідку до музейних фондів. Цю інформацію ми отримали з розповіді викладача інституту, кандидата історичних наук, доцента О.Г.Солов'я.

Декілька слів про батька Марії Адамович. Пилип Кіндратович Мальченюк отримав освіту на рільничому факультеті Краківського університету. Працював у ветеринарній, а згодом — в агрошколі. Його син, Олександр Пилипович, брат Марії, також працював на педагогічній ниві — викладачем Кременецького педагогічного училища.

Цікаво переплелися долі подружжя Адамовичів, котрі продовжили педагогічну династію Стецюків — Мальченюків. Дід Георгія Івановича, Гнат Григорович, — корінний кременчанин. Щоб утримувати шестеро дітей, він змушений був їхати на заробітки в далеку Америку. Батько господаря, Іван Гнатович, загинув на фронті. Георгій закінчив школу і Харківський будівельний інститут, обов'язкових три з половиною роки відпрацював на Міністерство оборони у надзвичайно важких умовах Казахстану. Після повернення до Кременця, в 1962 році, одружився зі своєю Марією і до пенсійного віку працював у Кременецькому ПТУ № 6. Одна

із трьох його сестер, Валентина Адамович, — представниця ще одного поважного кременецького роду, дружина відомого і шанованого в нашому краї письменника-волинезнавця і громадського діяча (нині, на жаль, покійного) Гаврила Івановича Чернихівського...

Марія Пилипівна закінчила Львівський торговельно-економічний інститут, працювала в Тернопільському кооперативному технікумі,

Кременецькій СШ № 3 та Вишнівецькому ПТУ. Однак не менш важливо, що вона стала послідовницею тих культурно-духовних справ, які були невід'ємною частиною життя їхньої родини. Ця невтомна жінка й досі бере активну участь у житті міста і району. За своє життя вона зробила багато вагомих справ, проте однією найбільше і щиро пишається: завдяки місцевим церковним діячам та підприємцям Марії Адамович вдалося реставрувати й окультурити пам'ятний знак на могилі Січових стрільців майже столітньої давності. Відчуваючи чисті та безкорисливі наміри літньої активістки, спонсори з радістю довіряли їй свої кошти та матеріали, дивуючись, що в нашому непростому світі ще є такі дивовижні люди.

Марія Пилипівна та Георгій Іванович Адамовичі гордяться своїми дітьми: Віктор працює будівельником-оздоблювачем, наводить красу в оселях кременчан і виховує сина Олександра. А Наталю, випускницю Кременецького педагогічного училища,

нецького педагогічного училища, доля закинула за океан: після закінчення медичного коледжу у Нью-Йорку вона працює патронажною медсестрою і наводить лад у здоров'ї американців, серед яких також чимало наших земляків.

До речі, рідко хто може похвалитися таким сімейним стажем, як подружжя Адамовичів: цього року минуло шість десятиліть, відколи вони йдуть по житті поруч, ділять навіл невдачі і примножують радість. А головне — їх тримає потужна віра в Бога і безмежна любов

до рідної землі, передана у спадок минулими поколіннями хай не дуже відомих, проте справжніх українців, у яких нема зерна неправди за собою. І зовсім не важливо, що в наш непростий час таким людям не ставлять пам'ятників, не дають високих звань і не вручають державних нагород. Їхні нерукотворні пам'ятники — у вдячних серцях земляків, бо саме на них тримається неспотворена історія рідного краю, гідна поваги та пам'яті нащадків.

Фото Володимира КЛИМ'ЮКА та з архіву Адамовичів

КРЕМЕНЕЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ КОГПІ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ НА 2013-2014 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста (на основі базової загальної середньої освіти, 9 кл.):

0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини 5.01020101 Фізичне виховання*:

Кваліфікація: *Вчитель фізичної культури, оператор ПЕОМ.*

українська мова (диктант); фізична культура (творчий конкурс) - профільний.

0202 Мистецтво 5.02020501 Образотворче мистецтво*:

Кваліфікація: *Вчитель образотворчого мистецтва, керівник гуртка художніх промислів.*

українська мова (диктант); образотворче мистецтво (творчий конкурс) - профільний.

0202 Мистецтво 5.02020401 Музичне мистецтво*:

Кваліфікація: *Вчитель музичного мистецтва, керівник хореографічного колективу.*

українська мова (диктант); музика (творчий конкурс) - профільний.

0101 Педагогічна освіта 5.01010101 Дошкільна освіта:

Кваліфікація: *Вихователь дітей дошкільного віку, вчитель іноземної мови у дошкільних закладах.*

українська мова (диктант); біологія (усно) - профільний.

0101 Педагогічна освіта 5.01010301 Технологічна освіта:

Кваліфікація: *Вчитель технологій і креслення, керівник гуртка художніх промислів.*

українська мова (диктант); математика (усно) - профільний.

Заяви приймаються з 01 липня по 20 липня
Вступні екзаменати та творчі конкурси з 21 липня по 31 липня
Зарахування в коледж:

за державним замовленням - до 11 серпня;
за кошти фізичних та юридичних осіб - до 25 серпня.

Кременецький обласний гуманітарно-педагогічний інститут ім. Тараса Шевченка ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ НА 2013-2014 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра
(на базі повної загальної середньої освіти):

0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини
6.010201 Фізичне виховання*:
Спеціалізація: *Методика туристичної роботи.*
Кваліфікація: *Вчитель фізичної культури.*
українська мова та література – сертифікат
Українського центру оцінювання якості освіти (далі
сертифікат);
біологія – сертифікат;
фізична культура - творчий конкурс (профільний).
0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини
6.010201 Фізичне виховання*:
Додаткова спеціальність: 6.040102 Біологія.
Кваліфікація: *Вчитель фізичної культури.*
українська мова та література – сертифікат;
біологія – сертифікат;
фізична культура - творчий конкурс (профільний).
0202 Мистецтво 6.020205 Образотворче мистецтво*:
Спеціалізація: *Художня культура.*
Кваліфікація: *Вчитель образотворчого мистецтва.*
українська мова і література – сертифікат;
історія України або світова література – сертифікат;
образотворче мистецтво - творчий конкурс (профільний).
0202 Мистецтво 6.020204 Музичне мистецтво*:
Спеціалізація: *Хореографія.*
Кваліфікація: *Вчитель музичного мистецтва.*
українська мова та література – сертифікат;
історія України або світова література – сертифікат;
музичне мистецтво - творчий конкурс (профільний).
Заяви приймаються з 01 липня по 20 липня
Творчі конкурси з 11 липня по 31 липня

0101 Педагогічна освіта 6.010101 Дошкільна освіта:
Додаткова спеціальність: 6.030103 Практична
психологія.
Кваліфікація: *Вихователь дітей дошкільного віку.*
українська мова та література – сертифікат;
біологія - сертифікат (профільний);
математика або історія України - сертифікат.
0101 Педагогічна освіта 6.010101 Дошкільна освіта:
Додаткова спеціальність: 6.010102 Початкова освіта.
Кваліфікація: *Вихователь дітей дошкільного віку.*
українська мова та література – сертифікат;
біологія - сертифікат (профільний);
математика або історія України - сертифікат.
0101 Педагогічна освіта 6.010106 Соціальна педагогіка
(художньо-прикладна діяльність):
Додаткова спеціальність: 6.030103 Практична
психологія.
Кваліфікація: *Соціальний педагог.*
українська мова та література – сертифікат;
історія України - сертифікат (профільний);

До заяви на ім'я ректора необхідно додати:

- документ державного зразка про раніше здобутий
освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, на основі
якого здійснюється вступ, і додаток до нього
за особистим вибором оригінали або копії;
- сертифікат (сертифікати) зовнішнього неза-
лежного оцінювання (для вступників на основі повної
загальної середньої освіти) за особистим вибором
оригінали або копії;

іноземна мова або світова література - сертифікат.
0401 Природничі науки 6.040102 Біологія*:
Спеціалізація: *Інформатика.*
Кваліфікація: *Вчитель біології.*
українська мова та література – сертифікат;
біологія – сертифікат (профільний);
фізика або хімія – сертифікат.
0401 Природничі науки 6.010102 Біологія*:
Спеціалізація: *Здоров'я людини.*
Кваліфікація: *Вчитель біології.*
українська мова та література – сертифікат;
біологія – сертифікат (профільний);
фізика або хімія – сертифікат.
0101 Педагогічна освіта 6.010103 Технологічна освіта
(декоративно-прикладна творчість):
Спеціалізація: *Інформатика.*
Кваліфікація: *Вчитель технологій і креслення.*
українська мова та література – сертифікат;
математика – сертифікат (профільний);
фізика або хімія – сертифікат.
0203 Гуманітарні науки 6.020303 Філологія* (німецька
мова і література, українська мова і література):
Кваліфікація: *Вчитель німецької мови і зарубіжної
літератури.*
українська мова та література – сертифікат;
іноземна мова – сертифікат (профільний);
історія України або світова література – сертифікат.
0203 Гуманітарні науки 6.020303 Філологія* (німецька
мова і література, англійська мова і література):
Кваліфікація: *Вчитель німецької мови і зарубіжної
літератури.*
українська мова та література – сертифікат;
іноземна мова – сертифікат (профільний);
історія України або світова література – сертифікат.
0203 Гуманітарні науки 6.020303 Філологія* (англійська
мова і література, німецька мова і література):
Кваліфікація: *Вчитель англійської мови і зарубіжної
літератури.*
українська мова та література – сертифікат;
іноземна мова – сертифікат (профільний);
історія України або світова література – сертифікат.
0203 Гуманітарні науки 6.020303 Філологія* (англійська
мова і література, польська мова і література):
Кваліфікація: *Вчитель англійської мови і зарубіжної
літератури.*
українська мова та література – сертифікат;
іноземна мова – сертифікат (профільний);
історія України або світова література – сертифікат.

Заяви приймаються з 01 липня по 31 липня
Термін оприлюднення рейтингового списку
вступників - 1 серпня

- копію документа, що посвідчує особу та грома-
дянство;
- медичну довідку за формою 086-о або її копію;
- шість кольорових фотокартки розміром 3 x 4 см;
- документ, що дає право на пільги при вступі.

Свідоцтво про народження, паспорт, військовий
квиток вступник пред'являє особисто.

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра
(на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста):

0101 Педагогічна освіта 6.010103 Технологічна освіта
0101 Педагогічна освіта 6.010101 Дошкільна освіта
0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини

6.010201 Фізичне виховання*
0202 Мистецтво 6.020204 Музичне мистецтво*
0202 Мистецтво 6.020205 Образотворче мистецтво*

Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста (на базі освітньо-кваліфікаційного
рівня бакалавра):

0101 Педагогічна освіта 7.01010101 Дошкільна освіта:
Додаткова спеціальність: 7.03010301 Практична
психологія.
Кваліфікація: *Організатор дошкільної освіти. Вихо-
ватель дітей дошкільного віку. Практичний психолог.*
0101 Педагогічна освіта 7.01010101 Дошкільна освіта:
Додаткова спеціальність: 7.01010201 Початкова
освіта
Кваліфікація: *Організатор дошкільної освіти. Вихо-
ватель дітей дошкільного віку. Вчитель початкової
школи.*
0101 Педагогічна освіта 7.01010301 Технологічна
освіта (декоративно-прикладна творчість):
Спеціалізація: *Інформатика.*
Кваліфікація: *Вчитель технологій, профільного
навчання (декоративно-прикладної творчості) і крес-
лення. Вчитель інформатики.*
0202 Мистецтво 7.02020501 Образотворче мистецтво*:
Спеціалізація: *Художня культура.*
Кваліфікація: *Вчитель образотворчого мистецтва,
етики і естетики. Вчитель художньої культури.*
0202 Мистецтво 7.02020401 Музичне мистецтво*:
Спеціалізація: *Хореографія.*
Кваліфікація: *Вчитель музичного мистецтва, етики
та естетики. Керівник хореографічного колективу.*
0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини
7.01020101 Фізичне виховання*:
Додаткова спеціальність: 7.04010201 Біологія*.
Кваліфікація: *Вчитель фізичної культури та біології.*
0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини
7.01020101 Фізичне виховання*:
Спеціалізація: *Методика туристичної роботи.*
Кваліфікація: *Вчитель фізичної культури.*
Організатор туристичної роботи .

0203 Гуманітарні науки 7.02030302 Мова та
література (німецька, англійська)*:
Спеціалізація: *Шкільне бібліотекознавство.*
Кваліфікація: *Філолог. Вчитель німецької і
англійської мови та зарубіжної літератури. Шкільний
бібліотекар.*
0203 Гуманітарні науки 7.02030302 Мова та
література (англійська, німецька)*:
Спеціалізація: *Шкільне бібліотекознавство.*
Кваліфікація: *Філолог. Вчитель англійської і
німецької мови та зарубіжної літератури. Шкільний
бібліотекар.*
0203 Гуманітарні науки 7.02030302 Мова та
література (англійська, польська)*:
Спеціалізація: *Шкільне бібліотекознавство.*
Кваліфікація: *Філолог. Вчитель англійської і
німецької мови та зарубіжної літератури. Шкільний
бібліотекар .*
0203 Гуманітарні науки 7.02030302 Мова та
література (німецька, українська)*:
Спеціалізація: *Редагування освітніх видань.*
Кваліфікація: *Філолог. Вчитель німецької мови,
української мови і літератури та зарубіжної
літератури. Редактор освітніх видань.*
0401 Природничі науки 7.04010201 Біологія*:
Додаткова спеціальність: 7.01020301 Здоров'я
людини.
Кваліфікація: *Біолог. Вчитель біології, екології та
основ здоров'я. Організатор валеологічної служби в
дошкільних, шкільних та реабілітаційних закладах
освіти.*
0401 Природничі науки 7.04010201 Біологія*:
Спеціалізація: *Інформатика.*
Кваліфікація: *Біолог. Вчитель біології та екології.*
Вчитель інформатики.

Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста
(на базі освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста (перепідготовка)):

0101 Педагогічна освіта 7.01010101 Дошкільна освіта:
Кваліфікація: *Організатор дошкільної освіти. Вихователь дітей дошкільного віку.*

Освітньо-кваліфікаційний рівень магістра
(на базі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра, спеціаліста):

0401 Природничі науки 8.04010201 Біологія*
Кваліфікація: *Біолог. Викладач біології.*
Вступні випробування:
фахове вступне випробування (усно);
іноземна мова (усно).
0202 Мистецтво 8.02020401 Музичне мистецтво*
Кваліфікація: *Викладач музичного мистецтва.*
Вступні випробування:
фахове вступне випробування (усно);

іноземна мова (усно).
0101 Педагогічна освіта 8.01010301
Технологічна освіта*
Кваліфікація: *Викладач загальнотехнічних
дисциплін і методики навчання технологій.*
Вступні випробування:
фахове вступне випробування (усно);
іноземна мова (усно).

Заяви приймаються з 05 липня по 03 серпня. Фахове випробування з 04 серпня по 10 серпня.
Зарахування в інститут: за державним замовленням - до 11 серпня;
за кошти фізичних та юридичних осіб - до 25 серпня.

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста (на базі освітньо-кваліфікаційного
рівня бакалавра):

0101 Педагогічна освіта 7.01010101 Дошкільна
освіта:
Кваліфікація: *Організатор дошкільної освіти.*
Вихователь дітей дошкільного віку. Практичний
психолог.
0101 Педагогічна освіта 7.01010301
Технологічна освіта:
Кваліфікація: *Вчитель технологій, профільного
навчання (декоративно-прикладна творчість) і
креслення.*
0202 Мистецтво 7.02020501 Образотворче
мистецтво*:
Кваліфікація: *Вчитель образотворчого ми-
стецтва, етики і естетики. Вчитель художньої
культури.*

0202 Мистецтво 7.02020401 Музичне мистецтво*:
Кваліфікація: *Вчитель музичного мистецтва,
етики і естетики. Вчитель художньої культури.*
7.01020101 Фізичне виховання*:
Кваліфікація: *Вчитель фізичної культури.*
Організатор туристичної роботи
0203 Гуманітарні науки 7.02030302 Мова та
література (англійська, німецька)*:
Кваліфікація: *Вчитель англійської і німецької
мови та зарубіжної літератури.*
0401 Природничі науки 7.04010201 Біологія*:
Додаткова спеціальність: 7.01020301 Здоров'я
людини.
Кваліфікація: *Біолог. Вчитель біології,
екології та основ здоров'я. Організатор
валеологічної служби в дошкільних, шкільних та
реабілітаційних закладах освіти.*

Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста
(на базі освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста (перепідготовка)):

0101 Педагогічна освіта 7.01010101 Дошкільна освіта:
Кваліфікація: *Організатор дошкільної освіти. Вихователь дітей дошкільного віку.*

Заяви приймаються з 05 липня по 03 серпня. Фахове випробування з 04 серпня по 10 серпня
Зарахування в інститут за результатами фахового випробування та середнього балу додатка до
диплома: за державним замовленням - до 11 серпня;
за кошти фізичних та юридичних осіб - до 25 серпня.

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра (на базі повної загальної
середньої освіти):

0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини
6.010201 Фізичне виховання*:
українська мова та література – сертифікат;
біологія – сертифікат;
фізична культура - творчий конкурс (профільний).
0202 Мистецтво 6.020205 Образотворче мистецтво*:
українська мова і література – сертифікат;
історія України – сертифікат;
образотворче мистецтво - творчий конкурс
(профільний).
0202 Мистецтво 6.020204 Музичне мистецтво*:
українська мова та література – сертифікат;
історія України – сертифікат;
музичне мистецтво - творчий конкурс (профільний).
Заяви приймаються з 11 липня по 31 липня
Творчі конкурси з 01 серпня по 10 серпня

0101 Педагогічна освіта 6.010101 Дошкільна освіта:
українська мова та література – сертифікат;
біологія - сертифікат (профільний);
математика або історія України - сертифікат.

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра
(на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста):

0101 Педагогічна освіта 6.010103 Технологічна освіта
0101 Педагогічна освіта 6.010101 Дошкільна освіта
0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини

6.010201 Фізичне виховання*
0202 Мистецтво 6.020204 Музичне мистецтво*
0202 Мистецтво 6.020205 Образотворче мистецтво*

МИСТЕЦТВО, ГІДНЕ ПОДИВУ

Тетяна ГОНТАРУК, власкор "Замку"

Ну чим іще можна здивувати сучасного студента?! Вся інформація доступна, скороминуча і часто навіть не залишає сліду ні в пам'яті, ні в душі. Тому й на чергову авторську виставку, що відкрилася у Кременецькому краєзнавчому музеї, ми йшли без особливого ентузіазму. Прізвище художника Олега Шупляка нам нічого не говорило, доки ми з головою не поринули у дивовижний світ його картин. Того, що побачили, вже не можна забути ніколи...

Виставку відкрила старший науковий працівник музею Еліна Савчук. Перед відвідувачами виступили директор Кременецько-Почаївського державного історико-архітектурного заповідника Вадим Микулич та його колега Ольга Куявська, почаївська художниця Валентина Сімащук, представники районної ради Євгенія Новицька та Микола Матвіюк, художники кременецьких мистецьких гуртів Тетяна Балбус ("Палітра"), Богдан Романюк і Ніл Зварунчик ("Гладущик").

А тепер – декілька слів з біографії автора виставки. Народився художник 23 вересня 1967 року в селі Біще Бережанського району Тернопільської області. У 1991 році закінчив архітектурний факультет Львівського політехнічного інституту (нині національний університет «Львівська політехніка»). З 1997 по 2001 рік працював учителем малювання в своєму рідному селі, з 2000 року викладає малюнок і живопис у Бережанській дитячій художній школі.

З 1990 року картини Шупляка експонувалися на всеукраїнських виставках у Києві, Тернополі, Львові,

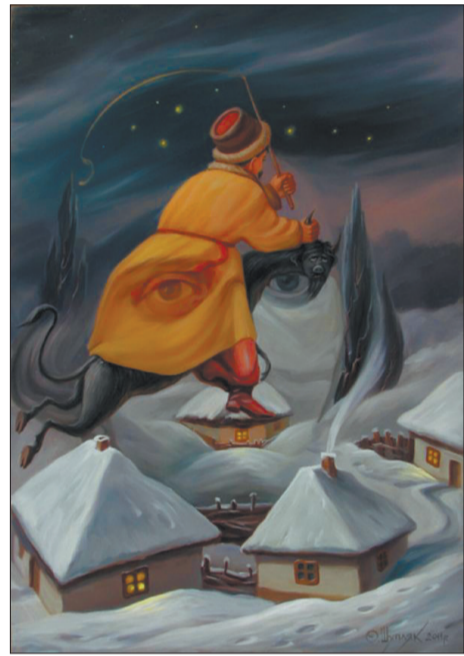
Івано-Франківську, Хмельницькому та Луцьку. Персональні виставки пройшли в Нью-Йорку та Ноттінгемі і, звичайно, в рідних Бережанах. У 2000 році Олег Шупляк став членом Національної спілки художників України.

Художник багато працює у жанрі традиційного живопису, проте найбільше до душі йому нетрадиційні роботи, або, за його словами, так звані "картини з подвійним змістом". Серед його захоплень – станковий живопис і церковний розпис, та найбільший вплив на його становлення як художника зробив сюрреалізм, елементи якого присутні практично у всіх "нетрадиційних" картинах автора у поєднанні з асоціативним символізмом, постмодернізмом, абстракціонізмом і, безперечно, реалізмом, що в наслідку утворює ті дивовижні оптичні ілюзії, з якими ми ознайомились під час відкриття виставки.

Характерною тематикою творів Олега Шупляка є тяжіння до національних образів: у чудових українських пейзажах вбачаються портрети відомих постатей, серед яких – Шевченко, Франко, Гоголь та інші. Проте й тим не обмежуються його захоплення. Митець також створює чудові фотопейзажі, бо, мабуть, в однаковій мірі володіє пензлем і фотоапаратом.

Виставка дала змогу кожному відвідувачу доторкнутися до ще однієї з цікавих граней образотворчого мистецтва, а нам, членам інститутського гуртка "Юний журналіст", – ще й поділитися своїми враженнями з читачами газети "Замок".

Фото Володимира КЛИМ'ЮКА

"Замок" – газета КОГПІ ім. Тараса Шевченка
Видається українською мовою.
Свідоцтво ТР №422-22Р, 05.12.2006 р.
Індекс 96492
Засновник і видавець: трудовий колектив
КОГПІ ім. Тараса Шевченка

Наш розрахунковий рахунок:
35427008001808
МФО 838012
УДК в Тернопільській області
ЗКПО 02125556

Головний редактор
Анатолій БАГНЮК
Літературний редактор,
відповідальний секретар
Ніна КАЗЬМІРУК
Редактор-дизайнер
Сергій ЮРЧУК

Редактор відділу студентської
молоді, оператор комп'ютерного
набору і верстки
Валентина КАЩУК
Фотохудожник
Петро ДАНИЛЮК

Видруковано
у ТОВ "Буковинський
видавничий дім"
м. Чернівці,
вул. Прутська, 29
Наклад 1250 прим.

Наша адреса: 47003,
вул. Ліцейна, 1,
м. Кременець,
Тернопільська обл.